

1. ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДРУЖЕСТВОТО

„ТЕРЕМ – КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ – ВАРНА“ ЕООД (Дружеството) е регистрирано като еднолично дружество с ограничена отговорност в Република България.

През 2008 г., съгласно разпоредбата на § 4 от Закона за търговския регистър, Дружеството е пререгистрирано в Търговския регистър на Агенцията по вписванията към Министерство на правосъдието с ЕИК 103882821.

Седалището и адресът на управление на Дружеството е в гр. Варна, м-ст Лъджата.

1.1. Собственост и управление

Основният капитал е в размер на 11 598 340 лв. и е разпределен в 1 159 834 броя дяла с номинална стойност в размер на 10 лв. за дял.

Едноличен собственик на капитала на „ТЕРЕМ – КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ – ВАРНА“ ЕООД е „ТЕРЕМ – ХОЛДИНГ“ ЕАД, който е с едноличен собственик на капитала – българската държава. Правата на българската държава, с оглед на отрасловата компетентност, се упражняват от Министъра на отбраната.

Дружеството се представлява и управлява от управителя инж. Данаил Стефчев Славов. За контролор на Дружеството е назначена г-жа Мария Кунина.

1.2. Предмет на дейност

Предметът на дейност на Дружеството за отчетния период е извършване на базов и среден ремонт и производство на военна техника, въоръжение и боеприпаси и друго военнотехническо имущество, различно военнотехническо имущество, съоръжения и апаратури и машини, развитие и усъвършенстване на специална и гражданска продукция, услуги, техническа помощ, обучение и други промишлени и търговски дейности в страната и в чужбина, разрешени от закона.

Броят на персонала към 31 декември 2024 г. е 365 служители (2023 г. - 389 служители).

1.3. Основни показатели на стопанската среда

Основните показатели на стопанската среда, които оказват влияние върху дейността на Дружеството, за периода 2019 – 2024 г. са представени в таблицата по – долу:

Показатели	2019	2020	2021	2022	2023	2024*
БВП в млн. лв.*	119 906	121 088	139 602	168 360	185 233	202 861
Реален растеж на БВП*	3,7%	(4,4%)	7,6%	3,9%	1,8%	2,3%
Инфлация в края на годината	3,41%	0,14%	7,75%	16,88%	4,75%	2,2%
Среден валутен курс на щатския долар за годината	1,75	1,72	1,65	1,86	1,81	1,81
Валутен курс на щатския долар в края на годината	1,7410	1,5939	1,7269	1,8337	1,76998	1,8826
Основен лихвен процент в края на годината	0,00	0,00	0,00	1,30	3,80	3,04
Безработица (в края на годината)	4,2%	5,1%	5,2%	4,1%	4,3%	4,2%

* По предварителни данни на НСИ към 31 декември 2024 г.

2. ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ НА ДРУЖЕСТВОТО

2.1. База за изготвяне на финансовия отчет

а) изявление за съответствие

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), приети от ЕС. (пояснителна бележка № 2.2).

б) действащо предприятие

Стопанската дейност на Дружеството, заедно с фактори, които ръководството счита за вероятни да повлияят върху корпоративното развитие, финансовите резултати и финансовото състояние на предприятието, са посочени в Доклада за дейността на ръководството.

Съществените оперативни рискове и несигурности, които могат да окажат влияние върху представянето на Дружеството и тяхното смекчаване, са посочени в пояснителни *бележки № 3-27*, а финансовите рискове, включително ликвиден риск, пазарен риск, кредитен риск и капиталов риск, са посочени в пояснителна *бележка № 30* на тези оповестявания към финансовия отчет.

Към 31 декември 2024 г. Дружеството разполага с парични средства в размер на 4 968 хил. лв., както и договори в процес на изпълнение за период от повече от 6 месеца. От друга страна, Дружеството разполага с нетни текущи активи в размер на 22 971 хил. лв., което създава достатъчна увереност, че Дружеството има необходимата ликвидност, за да отговори на текущите си задължения и изисквания за оборотен капитал. Дружеството е получило подкрепа от компанията – майка и може да разчита на текущи финансови заеми за гарантиране на ликвидните нужди на предприятието през обозрим период от време.

Бъдещите финансови резултати на Дружеството зависят от по – широката икономическа среда, в която предприятието работи, в т.ч. и от: очаквания темп на изменение на БВП на страната, от доверието и партньорските отношения с клиентите, от ценообразуването на конкурентите, от повишените цени, респективно разходите, на суровини и материали, от надеждността/стабилността на подизпълнителите и от гъвкавата политика на доставчиците.

Финансовите прогнози за Дружеството отразяват резултатите, които ръководството счита за най – вероятни, въз основа на информацията, налична към датата на подписване на настоящия финансов отчет. Във всички разгледани сценарии, се очаква Дружеството да е в състояние да изпълни вече сключените търговски договори, като предприятието ще работи с наличните активи, без да използва външно финансиране и едновременно с това ще изпълнява задълженията си към контрагентите (доставчици, подизпълнители и други) и към своя персонал.

Въз основа на горните оценки и сценарии, ръководството счита, че няма съществени несигурности, които могат да поставят значително съмнение в способността на Дружеството да продължи да работи като действащо предприятие. Тези сценарии са формирали преценка, че към момента на одобряване на финансовия отчет има основателни очаквания, че Дружеството разполага с достатъчно ресурси, за да продължи да функционира в обозримо бъдеще, а именно най – малко 12 месеца от датата на този финансов отчет. Поради тази причина, ръководството продължава да възприема принципа за действащо предприятие при изготвянето на този финансов отчет.

в) функционална валута

Финансовият отчет е съставен в български лева, което е функционалната валута на Дружеството. Всички суми са представени в хиляди лева (‘000 лв.) (включително сравнителната информация за 2023 г.), освен ако не е посочено друго.

г) мерна база

Финансовият отчет е изготвени на база историческата стойност, с изключение на финансовите инструменти, които се оценени на база преоценена, респ. справедлива стойност в края на всеки отчетен период, както е обяснено в счетоводната политика по-долу, а също така и пенсионните планове с дефинирани доходи – активи на плана, измерени по справедлива стойност. Историческата цена обикновено се основава на справедливата стойност на възнаграждението, дадено в замяна на стоки или услуги.

Справедливата стойност за целите на измерването и/или оповестяването в този финансов отчет се определя съгласно МСФО 13, с изключение на сделки с плащане на базата на акции, които са в обхвата на МСФО 2, лизингови сделки, които са в обхвата на МСФО 16 Лизинг, и измервания, които имат някои прилики със справедливата стойност, но не са справедлива стойност, като нетна реализируема стойност в МСС 2 Материални запаси или стойност в употреба в МСС 36 Обезценка на активи.

д) същественост и сравнителни данни

Финансовият отчет е представен в съответствие с МСС 1 „Представяне на финансови отчети”. Дружеството е приело да представя отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход в единен отчет.

В отчета за финансовото състояние се представят два сравнителни периода, когато Дружеството:

- а) прилага счетоводна политика ретроспективно;

б) преизчислява ретроспективно позиции във финансовия отчет; или;
в) рекласифицира позиции във финансовия отчет, когато това има съществен ефект върху информацията в отчета за финансовото състояние към началото на предходния период.

Дружеството е възприело да представя отчета за паричните потоци по пряк метод според изискванията на МСС 7 Отчети за паричните потоци.

Сравнителната информация за 2024 г., представена в отчета за финансовото състояние, отчета за всеобхватния доход и отчета за паричните потоци и отчета за собствения капитал на дружеството, е тази от одитирания годишния финансов отчет на „ТЕРЕМ – КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ – ВАРНА“ ЕООД за 2023 г.

С цел по – добро представяне на информацията за текущата 2024 г. отделни позиции и статии от отчета за паричните потоци за предходната 2023 г. са рекласифицирани или обединени, като това е пояснено в отчетните форми на лицевата страна на настоящия финансов отчет.

2.2. Приложими стандарти за финансово отчитане

Финансовият отчет на Дружеството е изготвен в съответствие с всички Международни стандарти за финансови отчети (МСФО), които се състоят от: стандарти за финансови отчети и от тълкувания на Комитета за разяснения на МСФО (КРМСФО), одобрени от Съвета по Международни счетоводни стандарти (СМСС), и Международните счетоводни стандарти и тълкуванията на Постоянния комитет за разясняване (ПКР), одобрени от Комитета по Международни счетоводни стандарти (КМСС), които ефективно са в сила от 1 януари 2021 г., и които са приети от Комисията на Европейския съюз. МСФО, приети от ЕС, е общоприето наименование на рамката с общо предназначение - счетоводна база, еквивалентна на рамката, въведена с дефиницията съгласно § 1, т. 8 от Допълнителните разпоредби на Закона за счетоводството под наименованието „Международни счетоводни стандарти“ (МСС) - приети в съответствие с Регламент (ЕО) 1606/2002 на Европейския парламент и на Съвета

2.3. Признаване на курсови разлики

При първоначално признаване сделка в чуждестранна валута се записва във функционалната валута като към сумата в чуждестранна валута се прилага обменният курс към момента на сделката или операцията. Към всяка отчетна дата паричните активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се преизчисляват по обменният курс на оригиналната към функционалната валути, публикуван от БНБ за последния работен ден на съответния месец. Към 31 декември те се оценяват в български лева, като се използва заключителният обменен курс на БНБ. Немонетарните позиции, отчетени по справедлива стойност, деноминирани в чуждестранна валута, се преизчисляват по обменния курс към датата на определяне на справедливата стойност. Непаричните позиции, които се оценяват по историческа цена в чуждестранна валута, не се преизчисляват.

Ефектите от курсовите разлики, свързани с уреждането на сделки в чуждестранна валута, или отчитането на търговски сделки в чуждестранна валута по курсове, които са различни, от тези, по които първоначално са били признати, се включват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за периода) в момента на възникването им, като се третират като “други доходи/(загуби) от дейността” (в печалбата или загубата за периода) и се представят нетно.

Валутните разлики се признават в печалбата или загубата за периода, в който възникват, с изключение на:

- курсови разлики по заеми в чуждестранна валута, свързани с активи в процес на изграждане с цел бъдещо използване, които се включват в стойността на тези активи, когато се считат за корекция на разходите за лихви по тези заеми в чуждестранна валута;
- курсови разлики по сключени сделки за хеджиране на определени валутни рискове.

2.4. Значими счетоводни политики

Ръководството е приложило единната Счетоводна политика на Група „Терем“, като е разгледало ключовите източници на несигурност и областите, в които счетоводните преценки са били необходими за изготвянето на настоящия финансов отчет. Редица счетоводни политики и

оповестявания на Групата изискват определяне на справедливи стойности както за финансови, така и за нефинансови активи и пасиви. Справедливите стойности (където е приложимо) са определени, а където се изисква допълнителна информация за допусканията, направени при определяне на справедливите стойности са оповестени в бележките, специфични за съответния актив или пасив.

2.5. Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките във финансовия отчет

При изготвянето на този финансов отчет ръководството е направило преценки и оценките, които засягат прилагането на счетоводните политики на Дружеството и отчетените суми на активи и пасиви към датата на финансовия отчет и отчетените суми на приходите и разходите за отчетния период. Въпреки че тези оценки се основават на най – добрите предположения за сумите, действителните резултати в крайна сметка могат да се различават от тези оценки. Оценките и основните предположения се преразглеждат редовно, като няма такива, които да имат съществено въздействие върху статиите на финансовия отчети, с изключение на тези, които са включени в следните бележки:

- пояснителна бележка № 3 – признаване на приходи: оценка на очакваната възвръщаемост;
- пояснителни бележки № 13 и № 14 – тест за обезценка на материали и нематериални активи и репутация: основни предположения, на които се основават възстановимите суми;
- пояснителна бележка № 15 – признаване на отсрочени данъчни активи: наличие на бъдеща облагаема печалба, срещу която могат да бъдат използвани приспадащи се временни разлики и пренесени данъчни загуби;
- пояснителна бележка № 18 – измерване на провизията за търговски вземания: ключови предположения при определяне на среднопретеглената загуба.
- пояснителна бележка № 23 – признаване и оценяване на провизии и непредвидени разходи: ключови предположения за вероятността и големината на изтичане на ресурси;
- пояснителна бележка № 22 – измерване на задължения за дефинирани доходи: основни актюерски допускания;
- пояснителна бележка № 31 – определяне на справедливата стойност на финансовите и нефинансови активи;

В настоящия документ, Дружеството е оповестило своите преценки за въздействието на външни фактори върху елементите и информацията, обхванати в този финансов отчет (виж пояснителна бележка № 2.6.).

2.6. Фактори, влияещи върху формирането на елементите на настоящия финансов отчет

Ръководството е направило преглед на възможните финансови ефекти на различни външни фактори върху измерването/оценяването, представянето и оповестяването в настоящия финансов отчет.

Прилаганият бизнес модел на Дружеството, разпознаваемият бранд „ТЕРЕМ“, добрите партньорски отношения с дългогодишните клиенти, както и силният управленски екип позволиха на предприятието да се ориентира успешно в настоящата икономическа ситуация и нейните вероятни бъдещи въздействия.

Основните области на въздействие на външните фактори са разгледани в таблицата по – долу:

Влияние на външните фактори върху	Оценка на влиянието на външните фактори	Потенциално въздействие	Пояснителна бележка
Кредитен риск	Максималната експозиция на Дружеството към кредитен риск се представлява от балансовата стойност на финансовите активи на Дружеството. Излагането на Дружеството на кредитен риск е повлияно главно от	Средно	30.2.

	индивидуалните характеристики на всеки клиент.		
<i>Приходи</i>	Специализацията и производствените умения и опит на дружествата от Група „ТЕРЕМ“ предлагат услуги за ограничен кръг клиенти/възложители. Специализираната ремонтна услуга (на Група „ТЕРЕМ“) се отличава със своята периодичност и срок на изпълнение на работата. В допълнение, ограниченията, които налага Черноморския регион по отношение на мащаба, количеството и обемът на поръчките, високата конкуренция предполагат предпазливостта на ръководството по отношение планираните приходи.	Средно	3.
<i>Обезценка на нефинансови активи</i>	При определяне на възстановимите суми на генериращи парични единици за Дружеството (CGU), ръководството разгледа няколко източника на несигурност на оценката и на направените предположения или преценки за бъдещето.	Ниско	13. и 14.
<i>Ликвиден риск</i>	Приоритетът на Дружеството беше да се гарантира, че за изпълняваните поръчки и дейности, предприятието разполага с достатъчна ликвидност. Създаден е допълнителен запас в Дружеството и ръководството счита, че има достатъчна ликвидност за обозримо бъдеще.	Средно	30.3.
<i>Материални запаси</i>	Дружеството активно управляваше своите експозиции на материални запаси, особено в частта на материалите. Въпреки това, Дружеството поддържа широка гама от материални запаси, някои от които са с по-ограничана възможност за реализация или използване в дейността. Всички запаси продължават да бъдат внимателно наблюдавани с цел търсене на възможност за тяхната реализация.	Средно	17.
<i>Последващи събития</i>	Признатите активи и пасиви към отчетната дата се представят, измерват и разкрити въз основа на наличните доказателства към момента на финализиране на финансовия отчет. Ръководството не е установило съществени последващи събития, които да оказват влияние върху признатите активи и пасиви на отчетната дата.	Ниско	33.
<i>Действащо предприятие</i>	Ръководството е направило внимателна оценка дали Дружеството е действащо предприятие в светлината на настоящите икономически условия, като се вземе предвид наличната информация за бъдещи рискове и несигурност. Изготвени са прогнози за Дружеството, обхващащи неговите очаквани бъдещи резултати, наличен капитал и ликвидност за период от 12 месеца от датата на одобрение на този финансов отчет. Дружеството продължава да работи като действащо предприятие и да има добра ликвидност.	Ниско	2.1., буква „б“.

2.7. Политика по отношение на грешки и промени в счетоводната политика

Дружеството променя счетоводната си политика само когато:

- това се изисква от конкретен стандарт или разяснение или;
- това води до представяне във финансовия отчет на по – надеждна и уместна информация за ефекта от операциите и сделките върху финансовото състояние, резултатите и паричните потоци /промяна на счетоводната политика/.

Промените в счетоводната политика се отразяват ретроспективно, като се коригира началното салдо на неразпределената печалба или друг засегнат елемент от капитала за ефект за всички периоди, за които тази политика е най – ранно приложима, както и други сравнителни суми, оповестени през предходния период, така сякаш винаги се е прилагала новоприетата счетоводна политика.

Ефектът от промяна на счетоводна приблизителна оценка се признава перспективно чрез включването му в печалбата и загубата за периода на промяната, ако промяната засяга само този период или за периода на промяната и бъдещи периоди, ако промяната засяга и двата вида. Когато промяната се отнася до елемент от капитал, тя се признава чрез коригиране на балансовата стойност на свързания актив, пасив или компонент от капитала в периода на промяната.

Коригирането на съществени грешки се извършва чрез ретроспективно преизчисляване като се преизчислят сравнителните суми за представения предходен период, в който е възникнала грешката, като корекциите се изключват от печалбата или загубата. В случай, че грешката е възникнала преди предходния период, се преизчислява началното салдо на активите, пасивите и капитала за този период, така сякаш никога не е възниквала грешка.

При определяне нивото на същественост за третиране на една грешка Дружеството изхожда от размера и характера на грешката.

За целите на изготвяне на настоящия финансов отчет:

- На базата на фактите и обстоятелствата са направени следните оценки, които съществуват към датата на първоначалното заявление за прилагане на новите и/или променени стандарти:

- определянето на бизнес модела, в рамките на който се държи съответния финансов актив;
- определяне и отмяна на предишни класификации на финансови активи и финансови пасиви, измерени и представени в отчета за финансовото състояние.

3. ПРИХОДИ

Счетоводна политика

Дружеството признава приходите от следните основни източници:

- Продажба на продукция и услуги (основна дейност), включително свързаните с тях поддръжка (включена в цената на продадените продукти), както и гаранции, предоставени съгласно местното законодателство;

- стоки, както и гаранции, предоставени съгласно местното законодателство; и
- услуги (различни от основната дейност) или съпътстващи, основната дейност;
- други приходи.

Дружеството е приело да предоставя отделно оповестяване на приходите по договори с клиенти – или в бележките, или в отчета за печалбата или загубата, т.е. тези, които попадат в обхвата на МСФО 15 (са представени в пояснителна *бележка № 3*), а останалите приходи са представени в пояснителна *бележка № 4*

Приходи по договори с клиенти

Приходите в Дружеството се признават, когато контролът върху обещаните в договора с клиента продукция, стоки и/или услуги се прехвърли на клиента. Преценката за това се извършва в зависимост от момента на прехвърляне на контрола върху обещаните продукция, стоки и/или предоставяне на обещаните услуги.

Приходите от извършените услуги се признават *в течение на времето*, като за измерване на напредъка по договора (етапа на завършеност) се използват *методи, базирани на оценка на*

постигнатите резултати (методи, отчитащи продукцията или методи, отчитащи вложените ресурси). Дружеството признава приходи от задължение за изпълнение, предоставяно през период от време, само ако може разумно да измери напредъкът към завършване на този ангажимент.

При оценка на събираемостта се вземат предвид всички релевантни факти и обстоятелства по сделката, вкл. минал опит, обичайни бизнес-практики, публикувани правила и направени изявления от страна на дружеството, обезпечения и възможности за удовлетворяване.

При първоначалната оценка на договорите си с клиенти Дружеството прави допълнителен анализ и преценка дали два или повече договора трябва да бъдат разглеждани в тяхната комбинация и да бъдат отчетени като един, и респ. дали обещаните стоки и/или услуги във всеки отделен и/или комбиниран договор трябва да бъдат отчетени като едно и/или повече задължения за изпълнение.

Всяко обещание за прехвърляне на стоки и/или услуги, които са разграничими (сами по себе си и в контекста на договора), се отчита като едно задължение за изпълнение.

Когато при изпълнение на задълженията участва друга (трета) страна, Дружеството определя дали действа в качеството на принципал или агент като оценява естеството на обещанието си към клиента: да предостави самостоятелно определените стоки или услуги (принципал) или да се уреди друга страна да ги предоставя (агент).

Приходите се измерват въз основа на определената за всеки договор цена на сделката.

Промяната в обхвата или цената (или и в двете) на договора се отчита като отделен договор и/или като част от съществуващия договор в зависимост от това дали промяната е свързана с добавяне на стоки и/или услуги, които са разграничими, и от определената за тях цена.

Дружеството няма договори, които да съдържат съществен финансов компонент.

Салда по договори с клиенти

Предвид естеството на предлаганите продукция, стоки и услуги, Дружеството не отчита *активи по договори* с клиенти, както и *активи по право на връщане по договори* с клиенти. Дружеството отчита *търговско вземане*, когато правото на възнаграждение по Договор с клиент стане безусловно, т.е. ако единственото условие за това, плащането на възнаграждението да стане дължимо, е изтичането на определен период от време (пояснителна бележка №3).

Получените възнаграждения по договор с клиент се признават като задължение (*пасив по договор*) в отчета за финансовото състояние, докато: а) всички критерии за признаване на договор с клиент не бъдат изпълнени; б) Дружеството изпълни задълженията си за изпълнение и цялото или почти цялото възнаграждение (което не подлежи на възстановяване) е получено; и/или в) когато договорът е прекратен и полученото възнаграждение не подлежи на възстановяване. Пасивите по договор се признават като приход, когато (или като) удовлетвори задълженията за изпълнение.

Пасивите по договор с трети лица се представят като търговски задължения в отчета за финансовото състояние, тези по договори със свързани лица се представят в статията сделки със свързани лица (пояснителна бележка № 23).

Приходи/Доходи от инвестиционни имоти

Дружеството оценява договореностите си за стопанисване и управление на инвестиционни имоти, съгласно определени критерии с цел определяне дали действа като принципал или като агент. Дружеството е достигнало до заключението, че действа като принципал във всички договорености с изключение на тези, свързани с предоставянето на електричество, водоснабдяване и канализация на наемателите, както и извършването на подобрения по отдадени под наем площи за сметка на наемателите. Бизнес моделът на Дружеството не включва предоставянето на такъв тип услуги и следователно, същността на тези договорености е, че Дружеството действа като агент на основния доставчик на услугите. Ето защо, разходите свързани с предоставянето на електричество, водоснабдяване и канализация, както и разходите за извършване на подобрения на отдадените под наем площи (ако се наложи) за сметка на наемателите са представени нетно от префактурираните суми, които се събират от наемателите.

Приходи от наеми

Приходите от наеми, в резултат на оперативен лизинг се признават на база линейния метод за целия срок на лизинговия договор. В случай, че дружеството предостави стимули на наемателите за сключване на нови или подновяване на съществуващите лизингови договори, същите ще се признават като намаление на прихода от наем за срока на лизинга, на линейна база.

Приходи от такса управление

Приходите от такса управление, дължими от наемателите се признават в периода, в който възнаграждението става дължимо, на база на етапа на завършеност към отчетната дата. Приходите от такса управление се представят брутно от разходите свързани с предоставяне на съответните услуги, тъй като Дружеството е оценило, че действа като принципал в тези договорености.

Печалби или загуби от промени в справедливата стойност

Печалбите или загубите от промените в справедливата стойност на инвестиционните имоти се отчитат в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) към статия “други доходи/(загуби) от дейността, нетно” за периода, през който са възникнали.

Прилагайки гореописаната счетоводна политика, Дружеството е признало приходи по следните направления:

3.1. Приходи от основни продукти и услуги

Приходи от основни продукти и услуги, включват:

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
Приходи от продажба на специална продукция	9 392	1 368
Приходи от продажба на гражданска продукция	20 452	25 737
	29 844	27 105

Дружеството няма неудовлетворени задължения за изпълнение към 31 декември 2024 г. по сключените договори, което да налага тяхното частично признаване като приход през следващия отчетен период.

С оглед на специализирания характер на дейността Дружеството няма договор/и, в който/които да има *юридически упражняемо право* на плащане, което да налага приходите да се

признават в течение на времето, като за измерване на напредъка по договора (етапа на завършеност) се използва метод, отчитащ постигнатите резултати.

Дружеството няма договори, при които периодът между прехвърлянето на обещания продукти, стоки или услуги към клиент и плащането от страна на клиента да надвишава една година. Следователно, Дружеството не коригира нито една от цените на транзакциите за времевата стойност на парите.

Приходите от продажба на продукция (основна дейност) от сделки с най – големите клиенти на Дружеството са както следва:

	2024	% от	2023	% от
	BGN '000	приходите	BGN '000	приходите
GLANFORD LTD	-	-	19	0.07%
MIAFAN BUSINESS LIMITED	169	0.57%	2 210	8.15%
Ford Dredging Company Limited	805	2.70%	-	-
SPRING MARINE DENIZCILIK VE TIC.LTD STI.	1 766	5.92%	-	-
CHARLES M WILLIEAND CO SHIPPING	1 664	5.58%	-	-
СИС ШИПИНГ ЛТД.	261	0.87%	-	-
JR SCHIFFFAHRTS GMBH	1 315	4.41%	-	-
МИНИСТЕРСТВО НА ОТБРАНАТА	9 172	30.73%	-	-
ВОЕННОМОРСКИ СИЛИ	220	0.74%	-	-
AMSTRAD MARITIME CO LIMITED	413	1.38%	-	-
НЮГЕЙТ МАРИН	2 095	7.02%	-	-
NORMI SHIPPING OU	1 818	6.09%	-	-
PACE TRANS LLC	939	3.15%	-	-
РУБЧАРТ ШИПИНГ ЛТД.	-	-	767	2.83%
ИНТЕРСАЙД Б.В.	-	-	586	2.16%
SMART COMMODITIES OU	860	2.88%	-	-
SDD SHIPPING LTD	409	1.37%	-	-
LION SHIPPING GROUP LLC- GEORGIA	307	1.03%	-	-
ELBE-EMS SCHIFFFAHRTS GMBH AND CO. KG	1 218	4.08%	-	-
ТЕРЕМ ХОЛДИНГ ЕАД	-	-	-	-
ИО-БАН	-	-	1 492	5.50%
БЪЛГАРСКА ДРАГАЖНА КОМПАНИЯ ЕООД	-	-	1 709	6.31%
УАЙТ РОК КОРПОРЕЙШЪН ЛТД	3 363	11.27%	2 592	9.56%
ФАЕТОН НАВИГЕЙШЪН ИНГ.	-	-	2 393	8.83%
АКВАМАРИЙН ЛЛС	-	-	1 980	7.30%
ТРАНС - МЕНИДЖМЪНТ ЛТД	1 396	4.68%	2 207	8.14%
ГЛОБЪЛ ЧАРТЪР ЕНД	-	-	1 469	5.42%
ТРАНСПОРТЕЙШЪН ИНГ.	-	-	1 723	6.36%
ХЕЛЗИНГИН ХИТСАУС ХХ	-	-	831	3.07%
BEMARIS MARINE CO LTD	-	-	1 039	3.83%
AMSTRADshipping OU	-	-	611	2.25%
ЕЛДЕРБАЙ КОРПОРЕЙШЪН	-	-	-	-

ЯРОШИП ЛТД.	-	-	618	2.28%
БМКЦ ЕАД - ВАРНА	185	0.62%	-	-
ХИДРОРЕМОНТ ИГ ООД	184	0.62%	-	-
ВАРНАФЕРИ ООД	176	0.59%	-	-
EUROPE MARINE SHIPREPAIR DOO	189	0.63%	-	-
ARMONY SHIPPING S.A.	148	0.50%	-	-
JOINT - STOCK SHIPPING COMPANY UKRRICHFLOT	138	0.46%	-	-
ДОНМАР КОРПОРЕЙШЪН	97	0.33%	-	-
FURADINO SHIPPING LIMITED	79	0.26%	-	-
БУРГАС ТАГ СЪРВИС ЕООД	58	0.19%	-	-
SARAB SHIPPING SA	58	0.19%	-	-
SOLARIS PROMO PRODUCTION PTE.LTD.	57	0.19%	-	-
NH SCHIFFFAHRTS GMBH AND CO. KG MS DONAUTAL	40	0.13%	-	-
Други	245	0.82%	4 859	17.93%
	29 844	100%	27 105	100%

3.2. Салдата по договори с клиенти са както следва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Вземания по договори с клиенти – трети лица, нетно от обезценка (пояснителна бележка № 18)	7 616	4 502
Вземания по договори с клиенти – свързани лица, нетно от обезценка (пояснителна бележка № 19,26)	1 313	1 884
Пасиви по договори с клиенти – получени аванси (пояснителна бележка № 23)	(7 738)	(329)
Пасиви по договори с клиенти – свързани лица – получени аванси(пояснителна бележка № 26)	(1 760)	(7 743)

Увеличението на търговските вземания по договори с клиенти е в резултат на повишение на обемите на дейността.

Намалението на търговските вземания по договори със свързани лица е в резултат на намалението на обемите на дейности, възлагани от страна на Министерство на отбраната и Военноморските сили.

Пасивите по договори с клиенти трети лица към 31.12.2024 г. включват получени авансови плащания за доставка на услуги на стойност 7 738 хил. лв. (31.12.2023 г.: 329 хил. лв.). Значителното увеличение се дължи на получени авансови плащания във връзка с подписан през годината договор за строителство на Хибриден ДОК за нов клиент от Хърватия.

Пасивите по договори с клиенти свързани лица към 31.12.2024 г. включват получени авансови плащания за доставка на услуги на стойност 1 760 хил. лв. (31.12.2023 г.: 7 743 хил. лв.).

Изменението на пасивите по договори с клиенти трети лица за периода 01.01-31.12.2024 г. е както следва:

	2024 BGN '000
Салдо на 1 януари (пояснителна бележка № 23)	(329)
Отчетени приходи, които са били признати като пасив по договор	3 810

Получени плащания от клиенти (без тези признати като приходи през периода)	(11 219)
Салдо на 31 декември	(7 738)

Изменението на *пасивите по договори с клиенти свързани лица* за периода 01.01-31.12.2024 г. е както следва:

	2024
	BGN '000
Салдо на 1 януари (пояснителна бележка № 26)	(7 743)
Отчетени приходи, които са били признати като пасив по договор	5 983
Получени плащания от клиенти (без тези признати като приходи през периода)	-
Салдо на 31 декември	(1 760)

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

При вземането на решението си ръководството е разгледало подробно критериите за признаване на приходите, посочени в МСФО 15, и по – специално дали Дружеството е прехвърлило контрола върху продукцията/стоките/услугите на клиента. След подробно количествено определяне на отговорността на Дружеството по отношение на последващи ремонти/рекламации и договореното ограничение на възможността на клиента да изисква по-нататъшна (извън договорения обхват) работа или да се изисква подмяна на стоките, ръководството се е уверило, че контролът е бил прехвърлен и че признаването на приходите в текущата година е подходящо, заедно с признаването на подходяща гаранция за разходите по отстраняване на рекламациите (по оценка на историческия опит в тази насока).

При определяне на приходите и разходи по договора с течение на времето, ръководството прави предположения и оценки по отношение на извършената до момента работа като процент от общата работа, която трябва да бъде изпълнена, и на прогнозните приходи и разходи през целия срок на договора.

4. ДРУГИ ДОХОДИ, нетно

Счетоводна политика

Нетните разлики от промяна на валутни курсове, свързани с парични средства, търговски вземания и задължения, деноминирани в чуждестранна валута, се включват в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината), когато възникнат, като се представят нетно към “други доходи/(загуби) от дейността”.

Приходи от финансиране

Безвъзмездни средства, предоставяни от държавата, не се признават, докато няма разумна гаранция, че Дружеството ще се съобрази с условията, свързани с тях, и че безвъзмездните средства ще бъдат получени.

Държавните дарения се признават в печалбата или загубата систематично през периодите, в които Дружеството признава съответните разходи като компенсация на безвъзмездните средства.

Държавните безвъзмездни средства, които се получават като компенсация за вече направени разходи или загуби или с цел незабавна финансова подкрепа на Дружество от Групата без бъдещи свързани разходи, се признават в печалбата или загубата за периода, в който те стават вземания. В края на 2024 г. Дружеството е получило финансиране под формата на компенсации за бизнеса на активна електрическа енергия за месеците януари, февруари и март в размер на 247 х.лв.

В други доходи, *нетно*, Дружеството отчита суми, които не попадат в обхвата на МСФО 15.

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
В другите приходи са включени:		
Приходи от продажба на основни МЗ	4	-
Отчетна стойност на продадени основни МЗ	(3)	-
Печалба/(загуба) от продажба на материали	1	-
Приходи от продажба на скрап	224	493
Приходи от предоставяне на услуги (различни от основната дейност)	1 407	583
Приходи от продажба на стоки	130	127
Отчетна стойност на продадени стоки	(116)	(111)
Печалба/(загуба) от продажба на стоки	14	16
Наеми	84	96
Други приходи	532	455
	2 262	1 643

5. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ

Счетоводна политика

Разходите в Дружеството се признават в момента на тяхното възникване и на база принципите на начисляване и съпоставимост (до степента, до която не би довело до признаване на актив или пасив, неотговарящ на определенията за активи и пасиви в Общата (концептуална) рамка към и в самите МСФО).

Оперативните разходи се признават в печалбата или загубата на датата на възникването им.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва метода на средно – претеглена стойност (себестойност).

Разходите за бъдещи периоди се отлагат за признаване като текущи разходи за периода през който договорите, за които се отнасят се изпълняват. Представят се като предплатени разходи.

В обичайната си дейност Дружеството не поема директни и специфично направени разходи за получаване на договори с клиенти и разходи за изпълнение на такива договори, които не биха възникнали, ако съответните договори не бяха сключени.

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
Разходите за материали включват:		
Основни суровини и материали за производство	(5 633)	(2 980)
Ел.енергия	(1 579)	(1 691)
Спомагателни материали	(593)	(493)
Горива и смазочни материали	(107)	(156)
Резервни части	(151)	(52)
Активи под прага на същественост	(27)	(24)
Работно облекло	(42)	(68)
Канцеларски материали	(19)	(19)
Консумативи	(76)	(66)
Вода	(70)	(58)
Други	(1)	-
	(8 298)	(5 607)

6. РАЗХОДИ ЗА ВЪНШНИ УСЛУГИ

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
Разходите за външни услуги включват:		
Услуги по договори с подизпълнители	(9 817)	(9 067)
Ремонт и поддръжка	(129)	(148)
Застраховки	(333)	(104)

Съобщителни и телефонни услуги	(38)	(41)
Разходи за автомобили	(13)	(4)
Комисионни	(246)	(72)
Професионални услуги	(39)	(26)
Наеми	(17)	(14)
Транспорт	(24)	(27)
Обучение	(6)	(16)
Реклама и маркетинг	(128)	(4)
Граждански договори	(3)	-
Други	(21)	(636)
	(10 814)	(10 159)

7. РАЗХОДИ ЗА ПЕРСОНАЛА

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
Разходите за възнаграждения на персонала включват:		
Разходи за заплати	(10 445)	(8 998)
Разходи за социални осигуровки	(2 157)	(1 895)
Социални придобивки	(32)	(27)
Ваучери за храна	(901)	(957)
Начисления за неизползван отпуск	(226)	(412)
Обезщетения	(86)	(103)
Осигуровки върху начисления за неизползван отпуск	(50)	(90)
Начисления за обезщетения при пенсиониране	(54)	(136)
Разходи за персонала	(13 951)	(12 618)

Разходите за персонал и служители са брутни.

7а. КАПИТАЛИЗИРАНИ РАЗХОДИ И РАЗХОДИ ЗА СОБСТВЕНИ МАТЕРИАЛИ

През 2024 г. дружеството не е отчетло капитализирани разходи и разходи за собствени материали.

8. ДРУГИ РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
Другите разходи включват:		
Командировки	(59)	(25)
Представителни	(41)	(17)
Съдебни такси	(13)	(7)
Данъци	(32)	(72)
Други	(238)	(40)
	(383)	(161)

9. ФИНАНСОВИ РАЗХОДИ

Счетоводна политика

Финансовите разходи се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, когато възникнат, като се посочват отделно от финансовите приходи и се състоят от: разходи за лихви; банкови такси и комисионни и нетна загуба от курсови разлики в чуждестранна валута.

Разходите за лихви се отчитат текущо по метода на ефективния лихвен процент.

Финансовите разходи включват:

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
Разходи за лихви (в т.ч. по актюерски изчисления)	(44)	(24)

Загуби от промяна на валутните курсове за финансови позиции в чуждестранна валута	(11)	(24)
Банкови такси – банкови гаранции	(80)	(12)
Финансови разходи	(135)	(60)

10. ФИНАНСОВИ ПРИХОДИ

Счетоводна политика

Финансовите приходи се представят отделно на лицевата страна на отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход (в печалбата или загубата за годината) и се състоят от: нетна печалба от курсови разлики от преоценка в чуждестранна валута.

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Финансовите приходи включват:		
Печалби от промяна на валутните курсове за финансови позиции в чуждестранна валута	6	15
Финансови приходи	6	15

11. ДАНЪЧНО ОБЛАГАНЕ

Счетоводна политика

Разходите за данъци, признати в печалбата или загубата, включват сумата на отсрочените и текущите данъци, които не са признати в другия всеобхватен доход или директно в собствения капитал. Когато текущият данък или отсроченият данък възниква от първоначалното отчитане на бизнес - комбинация, данъчният ефект се включва в отчитането на бизнес - комбинацията.

Данъчното облагане за текущата година е предвидено при номинална ставка от 10,0% (2023: 10,0%), като отсрочените данъчни активи и пасиви са предоставени в този финансов отчет при ставка от 10,0% (2023: 10,0%) на базата на временните разлики, пораждащи тези активи и пасиви, в зависимост от това кога се очаква да се обърнат.

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Печалба/ (Загуба) преди данъчно облагане	622	236
Данъчна ставка	10%	10%
Разход за данък	62	24

Данъчен ефект от:

Увеличения на финансовия резултат за данъчни цели	1 966	1 580
Намаления на финансовия резултат за данъчни цели	(2 588)	(1 816)
Текущ (разход) /икономия от данъци върху дохода	0	0
<i>Ефект от отсрочени данъци</i>	<i>16</i>	<i>6</i>
Възникване и обратно проявление на временни разлики	16	6

Счетоводна политика

Текущият данък е дължим върху облагаемия доход, който се различава от печалбата или загубата във финансовите отчети. Изчисляването на текущия данък е базиран на данъчните ставки, които са в сила към датата на баланса. Текущият данък е определен в съответствие с изискванията на българското данъчно законодателство - Закон за корпоративното подоходно облагане.

Информацията за отсрочените данъчни активи и пасиви, включваща стойностите, признати директно в другия всеобхватен доход е представена в пояснителна бележка № 15.

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

При определяне размера на текущия и отсрочения данък, Дружеството взема предвид въздействието на несигурните данъчни позиции и дали допълнително могат да се дължат данъци и лихви. Тази преценка разчита на оценки и предположения за бъдещи събития.

12. ДРУГ ВСЕОБХВАТЕН ДОХОД

	Други компоненти на всеобхватния доход		Общо други компоненти на всеобхватния доход	
	2024	2023	2024	2023
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
<i>Компоненти, които няма да бъдат прекласифицирани в печалбата или загубата</i>				
Последващи оценки на планове с дефинирани пенсионни доходи	(76)	(92)	(76)	(92)
Друг всеобхватен доход за годината	(76)	(92)	(76)	(92)

13. ИМОТИ, МАШИНИ И СЪОРЪЖЕНИЯ

	Земи и сгради		Имоти, машини и съоръжения		Други		Разходи за придобиване на активи		Общо	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Брутна балансова стойност										
<u>Салдо на 1 януари</u>	<u>4 229</u>	<u>4 225</u>	<u>27 913</u>	<u>27 916</u>	<u>2 510</u>	<u>2 537</u>	<u>1 667</u>	<u>1 667</u>	<u>36 319</u>	<u>35 033</u>
Новопридобити активи,	5	8	253	33	61	68	490	84	809	185
закупени										
Последваща оценка	-		-	-	-	-	(1 312)	(1 312)	(1 312)	(1 312)
Отписани активи	-	(4)	-	(36)	(6)	(95)	(282)	(84)	(288)	(217)
<u>Салдо към 31 декември</u>	<u>4 234</u>	<u>4 229</u>	<u>28 166</u>	<u>27 913</u>	<u>2 565</u>	<u>2 510</u>	<u>564</u>	<u>355</u>	<u>35 528</u>	<u>35 007</u>
Амортизация и обезценка										
<u>Салдо на 1 януари</u>	<u>(3 179)</u>	<u>(3 032)</u>	<u>(22 126)</u>	<u>(21 435)</u>	<u>(2 237)</u>	<u>(2 224)</u>			<u>(27 539)</u>	<u>(26 691)</u>
Амортизация	(134)	(147)	(721)	(727)	(77)	(78)			(932)	(951)
Амортизация на отписани активи	-	-	10	36	2	65			12	102
Обезценка									-	-
<u>Салдо към 31 декември</u>	<u>(3 313)</u>	<u>(3 179)</u>	<u>(22 837)</u>	<u>(22 126)</u>	<u>(2 312)</u>	<u>(2 237)</u>			<u>(28 459)</u>	<u>(27 539)</u>
Балансова стойност към 31 декември	921	1 050	5 329	5 787	256	277	564	355	7 069	7 469

Земите и сградите на Дружеството към 31 декември 2024 г. са както следва:

- Земи на стойност 50 хил. лв. (31.12.2023 г.: 50 хил. лв.);
- Сгради с балансова стойност 871 хил. лв. (31.12.2022 г.: 1 000 хил. лв.);

Другите дълготрайни материални активи на Дружеството към 31 декември 2024 г. включват:

- Транспортни средства с балансова стойност – 178 хил. лв. (31.12.2023 г.: 189 хил. лв.);
- Стопански инвентар с балансова стойност 78 хил. лв. (31.12.2023 г.: 85 хил. лв.).

Всички разходи за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Разходите за придобиване на дълготрайни материални активи към 31 декември 2024 г. включват:

- предоставени аванси за покупка на машини и оборудване – 324 хил. лв. (31.12.2023 г.: 264 хил. лв.);
- предоставени аванси за ремонт на административна сграда – 203 хил. лв. (31.12.2023 г.: няма);
- други – 37 хил. лв. (31.12.2023 г.: 91 хил. лв.).

13.1. Обезценки на имоти, машини и съоръжения и нематериални активи (с изключение на репутация)

Счетоводна политика

Към всяка отчетна дата Дружеството прави преглед на балансовите стойности на своите материални и нематериални активи, за да определи дали има признаци, че тези активи са претърпели загуба от обезценка. Ако има такива признаци, се оценява възстановимата стойност на актива, за да се определи размерът на загубата от обезценка (ако има такава). Когато активът не генерира парични потоци, които са независими от други активи, Дружеството оценява възстановимата стойност на единицата, генерираща парични потоци, към която принадлежи активът. Когато може да бъде установена разумна и последователна основа на разпределение, корпоративните активи също се разпределят към отделни генериращи парични потоци единици, или в противен случай те се разпределят към най – малката група единици, генериращи парични потоци, за които може да се определи разумна и последователна база за разпределение.

Възстановимата стойност е по – високата от справедливата стойност, намалена с разходите за освобождаване и стойността в употреба. При оценката на стойността в употреба, очакваните бъдещи парични потоци се дисконтират до тяхната сегашна стойност, като се използва дисконтов процент преди данъци, който отразява текущите пазарни оценки на стойността на парите във времето и рисковете, специфични за актива, за които оценките на бъдещите парични потоци не са коригирани.

Ако възстановимата стойност на актив (или единица, генерираща парични потоци) се оценява на по – малка от балансовата му стойност, балансовата стойност на актива (или единицата, генерираща парични потоци) се намалява до неговата възстановима стойност. Загуба от обезценка се признава веднага в печалбата или загубата, освен ако съответният актив не се отчита по преоценена стойност, в който случай загубата от обезценка се третира като намаление от преоценка.

Когато загубата от обезценка впоследствие се променя, балансовата стойност на актива (или единицата, генерираща парични потоци) се увеличава до неговата възстановима стойност, но така, че увеличената балансова стойност да не надвишава балансовата стойност, която би била определена ако не е била призна загуба от обезценка на актива (или единицата, генерираща парични потоци) в предходни години. Възстановяването на загубата от обезценка се признава веднага в печалбата или загубата, освен ако съответният актив не се отчита по преоценена стойност, в който случай възстановяването на загубата от обезценка се третира като увеличение на преоценката.

Периодичен преглед за обезценка

През 2024 г. е извършен преглед на балансовите стойности на недвижими имоти от групата „Имоти, машини и оборудване“ с цел определяне на възстановимата стойност на активите, в съответствие с изискванията на МСС36. Направена е също и пазарна оценка на целия сграден фонд на дружеството във връзка с възникнала необходимост за търсене на възможности за външно финансиране. Въз основа на този преглед и направената пазарна оценка, ръководството е направило анализ на ценовите промени за ключовите активи (въз основа на оценителските доклади) и е определило, че не са налице основания за признаване на обезценка.

Дружеството е заложило имоти като обезщетение по издадена кредитна линия за обезпечаване на авансови плащания по договор за ново строителство на Хибриден ДОК.

Към датата на настоящия отчет дружеството е извършило пазарна оценка и на машини, оборудване и съоръжения. Във връзка с това ръководството е направило анализ и е определило, че не са налице основания за признаване на обезценка. Предстои част от оценените машини и съоръжения да бъдат използвани като обезпечение по кредитна линия.

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Обезценка на нефинансови активи

При изчисляване на очакваните бъдещи парични потоци Дружеството прави предположения относно бъдещите брутни печалби. Тези предположения са свързани с бъдещи събития и обстоятелства. Анализът на чувствителността по отношение на възстановимата стойност, показва, че действителните резултати могат да се различават и да наложат корекции в активите на Дружеството през следващата отчетна година.

Полезен живот на амортизируеми активи

Ръководството преразглежда полезния живот на амортизируемите активи в края на всеки отчетен период.

Към 31 декември 2024 г. ръководството определя полезния живот на активите, който представлява очакваният срок на ползване на активите от дружеството. Преносните (балансови) стойности на активите са анализирани в пояснителни бележки № 13 и № 14. Действителният полезен живот може да се различава от направената оценка поради редица фактори като техническо и морално изхабяване, предимно на софтуерни продукти и компютърно оборудване и други.

14. НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ

Счетоводна политика

Нематериални активи, придобити поотделно

Нематериалните активи с ограничен полезен живот, които се придобиват поотделно, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаната амортизация и натрупаните загуби от обезценка. Цената на придобиване, включваща всички платени мита, невъзстановими данъци и направените преки разходи във връзка с подготовка на нематериалния актив за експлоатация. Амортизацията се признава на база линейния метод за периода на техния полезен живот. Очакваният полезен живот и методът на амортизация се преразглеждат в края на всеки отчетен период, като ефектът от всякакви промени в оценката се отчитат на перспективна основа.

Нематериалните активи с неопределен полезен живот, които се придобиват отделно, се отчитат по цена на придобиване, намалена с натрупаните загуби от обезценка.

Последващото оценяване на нематериалните активи се извършва по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и загуби от обезценка. Направените обезценки се отчитат като разход и се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за съответния период.

Последващите разходи, които възникват във връзка с нематериалните активи след първоначалното им признаване, се признават в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход за периода на тяхното

възникване, освен ако в резултат на това активът може да генерира повече от първоначално предвидените бъдещи икономически ползи и когато тези разходи могат надеждно да бъдат оценени и отнесени към актива. Ако тези условия са изпълнени, разходите се добавят към себестойността на актива.

Амортизацията се изчислява, като се използва линейният метод върху оценения полезен срок на годност на отделните активи, както следва:

- Софтуер 2 години
- Други 6,67 години

Разходите за амортизация са включени в отчета за печалбата или загубата и другия всеобхватен доход на ред „Разходи за амортизация и обезценка на нефинансови активи”.

Отписване на нематериални активи

Нематериален актив се отписва при освобождаване или когато не се очакват бъдещи икономически ползи от неговото използване или разпореждане. Печалбите или загубите, възникнали от отписването на нематериален актив, измерени като разлика между нетните постъпления от продажбата и балансовата стойност на актива, се признават в печалбата или загубата, когато активът бъде отписан.

Патенти и търговски марки

Патентите и търговските марки се оценяват първоначално по цена на придобиване и се амортизират по линейния метод за срока на полезния им живот. Търговски марки, придобити в резултат на вливане на имущество/права се оценяват първоначално по справедлива/пазарна (придобивна) стойност.

Нематериални активи на Дружеството включват:

	Лицензии		Други		Общо	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Брутна балансова стойност						
<u>Салдо на 1 януари</u>	<u>59</u>	<u>87</u>	<u>111</u>	<u>111</u>	<u>170</u>	<u>198</u>
Новопридобити активи, закупени	-	-	-	-	-	-
Отписани активи	-	(28)	-	-	-	(28)
<u>Салдо към 31 декември</u>	<u>59</u>	<u>59</u>	<u>111</u>	<u>111</u>	<u>170</u>	<u>170</u>
Амортизация и обезценка						
<u>Салдо на 1 януари</u>	<u>(54)</u>	<u>(75)</u>	<u>(111)</u>	<u>(111)</u>	<u>(165)</u>	<u>(186)</u>
Амортизация	(5)	(6)			(5)	(6)
Загуби от обезценка					-	-
Амортизация на отписани активи	-	27			-	27
<u>Салдо към 31 декември</u>	<u>(59)</u>	<u>(54)</u>	<u>(111)</u>	<u>(111)</u>	<u>(170)</u>	<u>(165)</u>
Балансова стойност към 31 декември	-	5	-	-	-	5

Дружеството не е заложило нематериални активи като обезпечения по свои задължения.

14.1. Обезценки на нематериални активи (с изключение на репутация)

Счетоводна политика

Към всяка отчетна дата Дружеството прави преглед на балансовите стойности на своите нематериални активи, за да определи дали има признаци, че тези активи са претърпели загуба от обезценка (виж пояснителна бележка 13.1.).

Нематериалните активи с неопределен полезен живот се тестват за обезценка поне веднъж годишно и когато има индикация, че активът може да бъде обезценен.

През 2024 г., ръководството е извършило преглед и е определило, че не са налице основания за признаване на обезценка на нематериалните активи (2023 г.: нула)

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Обезценка на нематериални активи Виж пояснителна бележка № 13.1.

15. ОТСРОЧЕНИ ДАНЪЧНИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Счетоводна политика

Отсрочените данъци се изчисляват по балансовия метод за всички временни разлики възникнали между балансовата стойност на активите и пасивите и тяхната данъчна основа.

Отсрочените данъчни пасиви се признават общо за всички облагаеми временни разлики, а отсрочените данъчни активи се признават до степента, до която е вероятно да са налице облагаеми печалби, срещу които могат да се използват временни разлики, подлежащи на приспадане. Такива активи и пасиви не се признават, ако временната разлика възниква от първоначалното признаване на репутацията или от първоначалното признаване (освен от бизнес – комбинация) на други активи и пасиви в сделка, която не засяга нито облагаемата печалба, нито счетоводната печалба. Освен това, отсрочен данъчен пасив не се признава, ако временната разлика възниква от първоначалното признаване на репутацията.

Балансовата стойност на отсрочените данъчни активи се преразглежда към всяка отчетна дата и се намалява до степента, до която вече няма вероятност да има достатъчно облагаема печалба, която да позволи възстановяването на целия или на част от актива.

Отсрочените данъчни пасиви се признават за облагаеми временни разлики, възникващи от инвестиции в дъщерни и асоциирани предприятия и участия в съвместни предприятия, освен когато Дружеството е в състояние да контролира възстановяването на временната разлика и е вероятно временната разлика да не се промени в бъдеще. Отсрочените данъчни активи, възникващи от подлежащите на приспадане временни разлики, свързани с такива инвестиции и лихви, се признават само до степента, до която е вероятно да има достатъчна облагаема печалба, срещу която да се използват ползите от временните разлики и се очаква те да се преодолеят в предвидимото бъдеще.

Отсроченият данък се изчислява по данъчните ставки, които се очаква да се прилагат в периода, в който задължението се урежда или активът се реализира въз основа на данъчни закони и лихвени проценти, които са влезли в сила или по същество са влезли в сила на отчетната дата.

Отсрочените данъчни активи и пасиви се компенсират, когато има законно право да се компенсират текущите данъчни активи срещу текущи данъчни задължения и когато те се отнасят за данъци върху дохода, наложени от същия данъчен орган и Дружеството възнамерява да уреди текущите си данъчни активи и пасиви на нетна база.

Към 31.12.2024 г. отсрочените данъци върху печалбата на Дружеството са оценени при ставка, валидна за 2024 г., която е в размер на 10% (31.12.2023 г.: 10%).

Отсрочените данъчни салда (след прихващане) за целите на настоящата финансова отчетност са както следва:

Отсрочени данъчни пасиви (активи)	1.януари		Признати в другия всеобхватен доход		Признати в печалбата или загубата		31.декември	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023
	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000	BGN'000
Пенсионни и други задължения към персонала	129	123			16	6	145	129
Актюерска печалба / загуба	17	7		10			17	17

Отсрочени данъчни пасиви/(активи) (нетно)	146	130	10	16	6	163	146
--	-----	-----	----	----	---	-----	-----

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Оценката на отсрочени данъчни пасиви и активи отразява данъчните ефекти, които ще последват от начина, по който Дружеството очаква, в края на отчетния период, да възстанови или уреди балансовата стойност на своите активи и пасиви. Необходима е прецизна оценка на ръководството, за да се определи размерът на отсрочените данъчни активи, които могат да бъдат признати, въз основа на вероятния момент и нивото на бъдещите облагаеми печалби заедно с бъдещите стратегии за данъчно планиране.

Предположенията за генерирането на бъдещи облагаеми печалби зависят от преценката на ръководството за бъдещите парични потоци. Тези прогнози за бъдещи облагаеми доходи се основават на прогнозни парични потоци от операции (които се влияят от обема на производството и продажбите, цените на суровините, резервните части, оперативните разходи, разходите за управление и поддръжка/възстановяване, капиталовите разходи, дивидентите и други сделки за управление на капитала). Доколкото бъдещите парични потоци и облагаемият доход се различават значително от прогнозите, способността на групата да реализира нетните отсрочени данъчни активи, записани към отчетната дата, може да бъде повлияна в различна степен.

Признатите активи по отсрочени данъци са 163 хил. лв. (2023 г. – 146 хил. лв.).

16. ЛИЗИНГ

Счетоводна политика

Дружеството
като
лизингополучател

На датата на стартирането на лизинга, лизингополучателят признава актив, под формата на „право на ползване“ на отделния базов актив, и финансов пасив, представляващ настоящата стойност на задължението за плащане на лизинговите суми. Активът „право на използване“ първоначално се измерва по себестойност, включваща първоначалната сума на лизинговото задължение плюс плащанията, извършени преди началото на лизинговия договор, и всякакви други преки разходи минус всички получени стимули. Активът „право на ползване“ в последствие се амортизира, като се използва линейният метод от началото на лизинга до по – ранния от края на срока на лизинга или края на полезния живот на актива. Активът „право на ползване“ се намалява със загубата от обезценка, ако има такива, като същата корекция/преизчисления се правят и при лизинговия пасив.

Пасивът „задължение за лизинг“ първоначално се признава по сегашната стойност на всички лизингови плащания неплатени към този момент с лихвения процент присъщ за лизинга или с лихвения процент по привлечен капитал на наемателя. В последствие, той се измерва по амортизирана стойност, като се използва метода на ефективната лихва. Задължението за лизинг се преоценява, когато има промяна в бъдещите лизингови плащания и съответната корекция е направена за актив с право на ползване.

Дружеството не е страна по договори за лизинг като лизингополучател.

Дружеството
като
лизингодател

Дружеството е лизингодател по договори за оперативен лизинг. Приходите от наеми от оперативен лизинг се признават на линейна база през срока на съответния лизингов договор.

16.1. Оперативен лизинг като лизингодател

Дружеството отдава активи по договори за оперативен лизинг, като информацията за получените приходи е представена в пояснителна бележка № 4.

При оценяването на коректива за загуби по лизинговите вземания, паричните потоци, които се използват за определяне на очаквани кредитни загуби, съответстват на паричните потоци, използвани при измерване на лизинговите вземания в съответствие с МСФО 16 *Лизинг*. Дружеството фактурира прихода авансово за текущия месец като сумата се заплаща текущо от лизингополучателите в рамките на същия месец – изключения са няколко наема. С оглед на този подход на управление на активите, отдадени при условията на оперативен лизинг, не са налице условия към 31.12.2024 г. и съответно Дружеството не е признало коректив за загуби по лизингови вземания (31.12.2023 г.: няма). Дружеството не е предоставило отстъпки в наемните вноски на наемателите през 2024 г.

Към 31.12.2024 г. Дружеството е предоставило за използване под наем дълготрайни материални активи с балансова стойност в размер на 35 хил. лв. (31.12.2023 г.: 41 хил. лв.).

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Дружеството е сключило договори за лизинг на производствени и офисни площи, нахоящи се в притежаваните недвижими имоти. Ръководството счита, че Дружеството запазва всички съществени рискове и изгоди от собствеността върху тези имоти и поради това договорите се третираят като оперативни лизинги.

17. МАТЕРИАЛНИ ЗАПАСИ

Счетоводна политика

Материалните запаси са оценени във финансовия отчет както следва:

- суровини, материали и стоки – по по – ниската от: доставната себестойност (цена на придобиване) и нетната реализируема стойност;
- готова продукция, полуфабрикати и незавършено производство – по по – ниската от: производствената себестойност и нетната реализируема стойност.

При употребата (влагане и продажбата) на материалните запаси те се изписват текущо като се използва методът на средно – претеглена стойност (себестойност).

Нетната реализируема стойност представлява приблизително определената продажна цена на даден актив в нормалния ход на стопанската дейност, намалена с приблизително определените разходи по довършването в търговски вид на този актив и приблизително определените разходи за реализация (маркетинг, продажба и дистрибуция).

При продажба на материалните запаси тяхната балансова стойност се признава като разход в периода, в който е признат съответният приход.

Материалните запаси, признати в отчета за финансовото състояние, могат да бъдат анализирани, както следва:

	2024	2023
	BGN'000	BGN'000
Материали	2 463	1 715
Обезценка на материали	-	-
Стоки	4	4
Незавършени разходи по договори	5 981	2 939
Материални запаси	8 448	4 658

В края на всяка финансова година Дружеството извършва преглед на състоянието, срока на годност и използваемостта на наличните материални запаси. При установяване на запаси, които съдържат потенциална вероятност да не бъдат реализирани по съществуващата им балансова стойност в следващите отчетни периоди, Дружеството обезценява материалните запаси до тяхната нетна реализируема стойност. За 2024 година в Дружеството разполага с материални запаси на стойност 687 хил. лева, които са без движение. Презумпцията на ръководството е поетапно влагане на същите активи в производството или бъдеща продажба, включително за скраб. В резултат на направените прегледи и анализи (протокол 001 / 30.12.2024г.) през 2024 г. не е отчетена загуба от обезценка на материалните запаси (2023 г.: няма).

Към 31.12.2024 г. не са учредени особени залози върху материални запаси, предоставяни като обезпечение на задължения на дружеството (2023 г.: няма).

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Определянето на нетната реализуема стойност е обвързано с преценки за състоянието на материалните запаси, както и последните пазарни данни, за да се оцени тяхното очаквано бъдещо търсене и евентуална бъдеща реализация.

18. ФИНАНСОВИ АКТИВИ - ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ВЗЕМАНИЯ

Счетоводна политика

Финансовите инструменти (финансови активи и финансови пасиви) се признават в отчета за финансовото състояние на Дружеството, когато Дружеството става страна по договорните разпоредби на инструмента. Финансовите активи първоначално се оценяват по справедлива стойност.

*Финансови
активи*

Финансовите активи се отчитат като: финансови активи по амортизирана стойност (търговски вземания, други финансови активи по амортизирана стойност, пари и парични еквиваленти), финансови активи по справедлива стойност (Финансови активи по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход (FVOCI) и Финансови активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (FVPL)), както и деривативни финансови инструменти, използвани за хеджиране.

*Търговски
вземания*

Търговските вземания са дължими суми от клиенти за продадени стоки или услуги, извършени в рамките на обичайната стопанска дейност. Те обикновено са дължими в рамките на 30 дни и следователно всички се класифицират като текущи. Търговските вземания се признават първоначално по сумата на възнаграждението, която е безусловна, освен ако не съдържа значими финансови компоненти, когато се признава по справедлива стойност. Дружеството държи търговските вземания с цел събиране на договорните парични потоци и следователно ги измерва впоследствие по амортизирана стойност, използвайки метода на ефективната лихва.

Търговските и други вземания са както следва:

	2024 BGN'000	2023 BGN'000
Търговски вземания, брутно	7 098	4 069
Провизия за обезценка за кредитни загуби	(1)	(3)
Търговски вземания след обезценка	7 097	4 066
Съдебни и присъдени вземания	153	126
Провизия за обезценка за кредитни загуби	-	-
Съдебни и присъдени вземания след обезценка	153	126
Предплатени разходи	86	42
Предоставени депозити като гаранции	82	83
Други вземания	824	185
Обезценка на други вземания	-	-
Други вземания след обезценка	992	310
Търговски и други вземания	7 616	4 502

Вземанията от клиенти са безлихвени и са основно в български лева, щ.д. и евро.

Всички вземания са краткосрочни. Обичайно Дружеството договаря с клиентите кратък срок на плащане на вземанията по продажби, освен ако няма определени специфични условия за падеж на определени клиенти.

В търговските вземания са включени предплатени суми към доставчици – аванси (за материали и услуги): 1 719 хил. лв. (31.12.2023 г.: 68 хил. лв.), които са текущи. Предплатените

разходи включват: платени суми винетки, застраховки, членски внос, акваториални такси, отнасящи се за следващия отчетен период.

Представените съдебните и присъдени вземанията (след обезценка) включват платени държавни такси и адвокатски хонорари по висящи съдебни производства. Присъдени вземания, за които съществува висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, са обезценени на 100 %.

Предоставените депозити като гаранции включват: гаранции за добро изпълнение по договори, както и гаранции, обезпечаващи авансово плащане от страна на възложител на обществени поръчки.

Към 31.12.2024 г. Дружеството приключва финансовата година и с данъчни вземания на стойност 626 хил. лв., представляващи вземания от авансово внесен корпоративен данък (91 хил. лв.) и данък добавена стойност за възстановяване (534 хил. лв.).

Нетната балансова стойност на търговските и други вземания се приема за разумна приблизителна оценка на справедливата им стойност.

Счетоводна политика

Оценката на бизнес – модела на ниво, което отразява как се управляват групи от финансови активи за постигане на определена бизнес цел включва: преценка, отразяваща всички съответни доказателства, включително как се оценява ефективността на активите и тяхната ефективност, рисковете, които влияят върху представянето на активите и как те се управляват и как се компенсира управлението на активите. Дружеството наблюдава финансовите активи, отчитани по амортизирана стойност или справедливата стойност в печалбата или загубата или в друг всеобхватен доход, които се отписват преди падежа им, за да се разбере причината за тяхното разпореждане и дали причините са в съответствие с целта на бизнеса, за който активът е държан. Мониторингът е част от непрекъснатата оценка на Дружеството дали бизнес моделът, за който се държат останалите финансови активи, продължава да бъде подходящ и ако не е подходящо да е имало промяна в бизнес модела и евентуална промяна в класификацията на активите. Подобни промени не са необходими през посочените/представените в отчета периоди.

*Обезценка на
финансови
активи*

Дружеството признава коректив (провизия за обезценка) за очаквани кредитни загуби, които се изчисляват като разлика между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент.

Дружеството прилага опростения подход по МСФО 9 за измерване на очакваните кредитни загуби, като използва надбавка за очаквани загуби през целия живот на всички търговски вземания и договорни активи. За измерване на очакваните кредитни загуби, търговските вземания и договорните активи се групират въз основа на споделените характеристики на кредитния риск и изминалите дни. Очакваните проценти на загуби се основават на платежните профили на продажбите за период от 36 месеца преди 31 декември 2024 г. или съответно 1 януари 2025 г. и съответните исторически кредитни загуби, претърпени през този период. Степента на историческите загуби се коригира, за да отразява текущата и прогнозна информация за макроикономическите фактори, влияещи върху способността на клиентите да уреждат вземанията.

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Измерването на очакваната кредитна загуба за финансови активи, отчитани по амортизирана стойност (в т.ч. предоставени заеми, вземания от клиенти, парични средства и парични еквиваленти), както и за предоставени финансови гаранции е област, която изисква използването на комплексни модели и съществени предположения за бъдещи икономически условия и кредитно поведение на клиенти и длъжници (например вероятността контрагентите да не изпълнят задълженията си и произтичащите от тях загуби).

За прилагането на тези изисквания ръководството на Дружеството прави редица съществени преценки, като: а) определяне на критерии за идентифициране и оценка на значителното увеличение на кредитния риск; б) избор на подходящи модели и предположения за измерване на очакваните кредитни загуби; в) формиране на групи от сходни финансови активи (портфейли) за целите на измерването на очакваните кредитни загуби; г) установяване и оценка за зависимостта между историческите проценти на просрочие и поведението на определени макропоказатели, за да се отразят ефектите от прогнозите за тези макропоказатели в бъдеще при изчисленията на очакваните кредитни загуби.

Движението на коректива (провизията) за обезценка на търговски вземания и съдебни и присъдени вземания, е както следва:

	2024 BGN'000	2023 BGN'000
Салдо на 1 януари	(3)	(3)
Увеличение на коректива за кредитни загуби, признато в печалба или загуба през годината	13	-
Отписани суми по несъбираеми вземания	(15)	-
Салдо на 31 декември	(1)	(3)

Към 31.12.2024 г. и 2023 г. възрастовият анализ на търговските вземания е представен в таблицата по – долу:

		Просрочени, но необезценени					
	общо	непадежирани	< 30 дни	30-60 дни	60-90 дни	90-120 дни	>120 дни
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
2024 г.	7 097	4 708	892	689	423	379	6
2023 г.	4 066	3 261	56	43	1	17	688

Дружеството отписва търговско вземане, когато има информация, показваща, че длъжникът е в тежко финансово затруднение и няма реалистична перспектива за възстановяване, напр. когато длъжникът е бил ликвидирани или е с обявен в несъстоятелност, или когато търговските вземания са с просрочие над две години, което от двете настъпи по-рано. През отчетния период има отписани вземания поради изтекла давност и невъзможност за събиране.

Ръководството преценява на индивидуална база събираемостта като анализира конкретните вземания и обстоятелствата по забавата за начисляване на обезценка. На тази база, корективът за кредитни загуби към 31 декември 2024 г. и 31 декември 2023 г. е определен както следва:

към 31 декември 2024 г.				
индивидуален анализ	колективен анализ			
	Анализ на събираемостта	% очаквани кредитни загуби	търговски вземания	провизия за обезценка
	1	2	3	4=2*3
Към отчетната дата в баланса са включени вземания на стойност 6 хил. лв., които са с просрочие доста над 180 дни и не са обезценени. Дружеството се основава на конкретни исторически данни, коригирани с информация за бъдещето, при прилагане на индивидуалния анализ.	Не са просрочени	0,00%	4 708	-
	1-30 дни просрочие	0,00%	892	-
	31-60 дни просрочие	0,00%	689	-
	61-90 дни просрочие	0,00%	423	-
	91-120 дни просрочие	0,00%	379	-
	121-150 дни просрочие	0,00%	-	-
	151-180 дни просрочие	0,00%	-	-
	над 180 дни просрочие	0,00%	6	-
			7 079	-

Провизия за обезценка - събирателен анализ към отчетната дата	
Провизия за обезценка - индивидуален анализ	-
Провизия за обезценка - колективен анализ	-
Общо	

към 31 декември 2023 г.				
индивидуален анализ	колективен анализ			
	Анализ на събираемостта	% очаквани кредитни загуби	търговски вземания	провизия за обезценка
	1	2	3	4=2*3
Към отчетната дата в баланса са включени вземания на стойност 678 хил. лв., които са с просрочие доста над 180 дни и не са обезценени. Част от тези вземания са платени на Дружеството след 01.01.2024 г. Дружеството се основава на конкретни исторически данни, коригирани с информация за бъдещето, при прилагане на индивидуалния анализ.	Не са просрочени	0,00%	3 261	-
	1-30 дни просрочие	0,00%	56	-
	31-60 дни просрочие	0,00%	43	-
	61-90 дни просрочие	0,00%	1	-
	91-120 дни просрочие	0,00%	17	-
	121-150 дни просрочие	0,00%	1	-
	151-180 дни просрочие	0,00%	9	-
	над 180 дни просрочие	0,00%	678	-
			4 066	-

Провизия за обезценка - събирателен анализ към отчетната дата				
Провизия за обезценка - индивидуален анализ	-	-	-	-
Провизия за обезценка - колективен анализ	-	-	-	-
Общо	-	-	-	-

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Всяка матрица за провизии първоначално се основава на детайлни исторически наблюдения за проценти на несъбираемост на вземанията на дружеството и движението на вземанията по групи просрочия. Обичайно се използват исторически данни поне за три години спрямо датата на финансовия отчет. Допълнително матрицата се коригира така, че да отрази исторически установените зависимости за кредитните загуби с прогнозната информация, използвайки и вероятностни сценарии. Ако се очаква дадени прогнозни икономически условия, измерени чрез определени макропоказатели да се влошат или подобрят през следващата година, което може да доведе до установено корелационно увеличение на просрочията в дадения сектор (тип клиент), историческите проценти на неизпълнение се коригират. Към всяка отчетна дата наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение се актуализират и се отчитат ефектите от промените в прогнозните оценки.

Оценката на съотношението между наблюдаваните исторически проценти на неизпълнение, прогнозните икономически условия и очакваните кредитни загуби е съществена счетоводна оценка. Стойността на очакваните кредитни загуби е чувствителна към промени в обстоятелствата и прогнозните условия. Историческите кредитни загуби на Дружеството и прогнозните икономически условия могат да се отклоняват спрямо действителната несъбираемост в бъдеще.

С оглед на специализирания характер на продуктите, стоките и услугите, които предлага Дружеството, продажбите се извършват към ограничен кръг клиенти, които са с позната кредитна история. Освен това салдата на вземанията се наблюдават постоянно, в резултат на което излагането на Дружеството на лоши дългове не е значително. Не се регистрира съществена концентрация на кредитен риск, свързан с търговските и други вземания.

Счетоводна политика

Обезценените финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора.

19. ВЗЕМАНИЯ ОТ СВЪРЗАНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

2024

2023

Вземанията от свързани предприятия включват:	BGN'000	BGN'000
Търговски вземания от свързани лица, брутно	1 313	1 884
Провизия за обезценка за кредитни загуби	-	-
Търговски вземания от свързани лица, след обезценка	1 313	1 884

Счетоводна политика

Обезценка на търговските вземания от свързани лица

От 2018 г. (и към настоящия момент) Дружеството прилага опростеният подход на МСФО 9 за измерване на очакваните кредитни загуби по търговските (текущи) вземания от свързани предприятия, като признава очаквани загуби за целия срок на инструмента за всички търговски вземания от свързани предприятия.

Възрастовата структура на необезценени търговски вземания от свързани лица е както следва:

	общо	Просрочени, но необезценени					
		непадежирани	< 30 дни	30-60 дни	60-90 дни	90-120 дни	>120 дни
	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.	хил. лв.
2024 г.		1 313	-	-	-	-	-
2023 г.		1 884	-	-	-	-	-

20. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

Счетоводна политика

Паричните средства включват касовите наличности и наличностите по разплащателните сметки, а паричните еквиваленти – депозити в банки с оригинален матуритет до три месеца и средствата на депозитите с по – дълъг матуритет, които са свободно разполагаеми за Дружеството съгласно условията на договореностите с банките по време на депозита.

Паричните средства и еквиваленти в банки се представят последващо по амортизирана стойност, намалена с натрупаната обезценка за очаквани кредитни загуби.

	2024	2023
Паричните средства и паричните еквиваленти включват:	BGN'000	BGN'000
Парични средства в разплащателни сметки, в:	4 945	9 937
- български лева	3 716	9 089
- евро	1 229	665
- щатски долари	-	183
Парични средства в каса в:	23	22
- български лева	23	22
- евро		
- щатски долари		
Краткосрочно блокирани парични средства	-	20
Пари и парични еквиваленти, представени в отчета за паричните потоци	4 968	9 979
Пари и парични еквиваленти, представени в отчета за финансовото състояние	4 968	9 979

Паричните средства в банкови сметки се олихвяват с плаващи лихвени проценти, базирани на дневните лихвени проценти по банкови депозити/влогове.

Краткосрочно блокираните парични средства за текущата година няма (31.12.2023 г.: 20 хил. лв.) и представляват блокирани средства по издадени банкови гаранции за изпълнение.

Счетоводна политика

За изчислението на очакваните кредитни загуби по паричните средства и еквиваленти в банки, Дружеството прилага общия „триетапен” подход за обезценка, определен от МСФО 9. За целта се прилага модел, базиран на публикуваните рейтинги на банките, определени от международно признати рейтингови фирми като Moody's, Fitch, S&P, BCRA и Bloomberg. На

тази база, от една страна, се определят показателите за PD (вероятности за неизпълнение) като се използват публичните данни на PD рефериращи към рейтинга на съответната банка, а от друга, чрез промяната на рейтинга на съответната банка от период в период Дружеството оценява наличието на завишен кредитен риск. Загубите при неизпълнение се оценяват по горепосочената формула. При определянето на LGD се взема предвид наличието на гарантирани и/или обезпечени суми по съответните банкови сметки.

В резултат на направените анализи и приложената методика за изчисление на очаквани кредитни загуби на парични средства и еквиваленти, ръководството е определило, че не е необходима обезценка на паричните средства и еквиваленти, тъй като Дружеството работи с банки с добри кредитни рейтинги и очакваната сума за кредитна загуба е определена като несъществува. Поради това Дружеството не е признало провизия за обезценка за очаквани кредитни загуби към 31.12.2024 г. (2023 г. също).

21. СОБСТВЕН КАПИТАЛ

Счетоводна политика

Основният капитал на Дружеството отразява номиналната стойност на записаните дялове. Другите резерви включват законови резерви, общи резерви, преоценки на нефинансови активи.

Неразпределената печалба/(Натрупаната загуба) включва натрупаните печалби и непокрити загуби от минали години.

Всички транзакции със собственика – „Терем – Холдинг“ ЕАД са представени отделно в отчета за промените в собствения капитал.

21.1. Основен-капитал

Регистрираният капитал на Дружеството е в размер на 11 598 340 лв., разпределен в 1 159 834 броя напълно платени дяла с номинална стойност в размер на 10 лв. за дял. Всички дялове са с право на получаване на дивидент и ликвидационен дял и представляват един глас от общото събрание на съдружниците на Дружеството.

	2024	2023
Брой издадени и напълно платени дяла:		
В началото на годината	1 159 834	1 159 834
Общ брой дялове към 31 декември	1 159 834	1 159 834

Едноличен собственик на капитала е „Терем – Холдинг“ ЕАД.

21.2. Обобщена информация за елементите на собствения капитал:

Обобщена информация:	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Основен (регистриран) капитал	11 598	11 598
Резерви общо, в т.ч.:	1 544	1 620
Други общи резерви	2 320	2 320
Преоценъчни резерви, свързани с планове за дефинирани доходи, класифицирани като друг всеобхватен доход	(776)	(700)
Натрупани печалби/(загуби)	1 592	1 350
Текуща печалба/(загуба)	622	242
Общо	15 356	14 810

Преоценъчният резерв/загуба в размер на (776) хил. лв. е формиран от преоценка на задълженията по планове с дефинирани доходи (актюерски печалби/(загуби)). Към 31.12.2023 г. той е бил на стойност (700) хил. лв.

Не са признати други печалби или загуби по отношение на финансови активи и финансови пасиви, различни от оповестените в пояснителни *бележки № 18, № 19, № 23 и № 26*, както и не е призната/възстановена провизия за загуба по отношение на определени финансови активи, освен оповестеното в пояснителна *бележка № 8*.

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Провизията се базира на най – добрата оценка на разходите въз основа на наличната в момента информация, но поради свързаната с това несигурност е възможно да се наложи оценките да бъдат преразгледани през следващата година.

22. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ПЕРСОНАЛА

Общата сума на разходите за възнаграждения на персонала са в размер на 13 951 хил. лв. за 2024 г. (2023 г.: 12 618 хил.лв.), признати в отчета на печалбата или загубата и другия всеобхватен доход, са представени детайлно в пояснителна *бележка №7*.

22.1. Пенсионни и други задължения към персонала

Счетоводна политика

*Разходи за
доходи при
пенсиониране и
прекратяване*

Плащанията по планове за пенсионно осигуряване с дефинирани вноски се признават като разход, когато служителите са предоставили услуга, която им дава право на вноските. Плащанията, извършени към държавните фондове за пенсионно осигуряване, се отчитат като плащания по планове с дефинирани вноски, където задълженията на Дружеството по плановете са еквивалентни на тези, възникващи при план за пенсионно осигуряване с дефинирани вноски.

При планове за пенсионни доходи с дефинирани доходи, разходите за предоставяне на обезщетения се определят с помощта на метода на прогнозната единица, като актюерските оценки се извършват в края на всеки годишен отчетен период. Оценката на задълженията е базирана на стандартни проценти на инфлацията, очаквана промяна на разходите за медицинско обслужване и смъртност. Бъдещи увеличения на заплатите също се вземат под внимание. Преоценките, включващи актюерски печалби и загуби, ефекта от тавана на активите (ако е приложимо) и възвръщаемостта на активите на плана (с изключение на лихвите) се признават в отчета за финансовото състояние като такса или кредит в отчета за всеобхватния доход за периода в които те се срещат. Преоценките, признати в отчета за печалбата и загубата и другия всеобхватен доход, не се прекласифицират. Разходите за минал трудов стаж се признават в печалбата или загубата, когато настъпи изменението или съкращаването на плана, или когато Дружеството признава съответните разходи за реструктуриране или доходи при прекратяване, ако е по – рано. Печалбите или загубите от сетълмента на план с дефинирани доходи се признават, когато се извърши уреждането. Нетните лихви се изчисляват чрез прилагане на дисконтов процент към нетния пасив или актив с дефинирани доходи. Разходите за дефинирани доходи се разделят на три категории:

- разходи за услуги, които включват разходите за текущ трудов стаж, разходи за минал трудов стаж и печалби и загуби от съкращения и сетълмент;
- нетен лихвен разход или доход;
- повторни измервания.

Дружеството признава разходите за обслужване в печалбата или загубата като административни разходи.

Нетният лихвен разход или приход се признава в рамките на финансовите разходи.

Задължението за пенсиониране, признато в отчета за финансовото състояние, представлява дефицита или излишъка в плановите на Дружеството за дефинирани доходи. Всеки излишък, произтичащ от това изчисление, се ограничава до настоящата стойност на всички икономически ползи, налични под формата на възстановявания от плановите или намаления на бъдещите вноски в плановите.

Задължение за изплащане на доходи при прекратяване се признава по – рано, от момента, в който предприятието вече не може да оттегли предложението за обезщетение за прекратяване и когато предприятието признава съответните разходи за реструктуриране.

Краткосрочни и
други
дългосрочни
доходи на наети
лица

Признава се пасив за обезщетения, натрупани за наетите лица по отношение на заплати, годишен отпуск и отпуск по болест в периода, в който съответната услуга се предоставя при недисконтиран размер на обезщетенията, които се очаква да бъдат платени в замяна на тази услуга.

Задълженията, признати по отношение на краткосрочните доходи на наети лица, се оценяват по недисконтирания размер на обезщетенията, които се очаква да бъдат изплатени в замяна на свързаната с тях услуга.

Задълженията, признати във връзка с други дългосрочни доходи на заети лица, се оценяват по настоящата стойност на очакваните бъдещи изходящи парични потоци, които се очаква да бъдат направени от Дружеството по отношение на услугите, предоставяни от служителите до отчетната дата.

Пенсионните и други задължения към персонала, признати в отчета за финансовото състояние, се състоят от следните суми:

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
Нетекущи:		
Задължения за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране	537	680
Нетекущи пенсионни и други задължения към персонала	537	680
Текущи:		
Задължения за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране	274	277
Текущи задължения към персонала	820	649
Задължения за отпуски	689	464
Задължения за осигурителни вноски	446	353
Текущи пенсионни и други задължения към персонала	2 229	1 743

Текущата част от задълженията към персонала представляват задължения към персонала на Дружеството, които следва да бъдат уредени през 2025 г. Други краткосрочни задължения към персонала възникват главно във връзка с натрупани неизползвани отпуски в края на отчетния период и плащания за възнаграждения, неуредени към края на съответния отчетен период.

Съгласно изискванията на Кодекса на труда при прекратяване на трудовото правоотношение, след като служителят е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст, Дружеството е задължено да му изплати обезщетение в размер от две или шест брутни работни заплати. Дружеството е начислило правно задължение за изплащане на обезщетения на наетите лица при пенсиониране в съответствие с изискванията на МСС 19 „Доходи на наети лица” на база на прогнозираните плащания.

Дългосрочните задължения към персонала при пенсиониране включват сегашната стойност на задължението на Дружеството за изплащане на обезщетения на лица от наетия персонал към датата на отчета за финансово състояние при настъпване на пенсионна възраст.

Съгласно Кодекса на труда в България и действащия Колективен трудов договор, всеки служител има право на обезщетение в размер на две брутни заплати при пенсиониране, а ако е работил при същия работодател през последните 10 години от трудовия му стаж, обезщетението е в размер на шест брутни заплати към момента на пенсиониране, а при период над 15 години – осем брутни заплати. Това е план с дефинирани доходи.

За определяне на тези задължения Дружеството е направило актюерска оценка към 31.12.2024 г., като е ползвало услугите на сертифициран актюер. Такава е изготвена и към 31.12.2023 г. Въз основа на това, изменението в сегашната стойност на задълженията към персонала при пенсиониране е както следва:

Задълженията за изплащане на дефинирани доходи към персонала в края на отчетния периоди са:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 1 януари	956	808
Разходи за текущ трудов стаж	54	67
Разходи за лихви	38	24
Ефекти от последващи оценки за годината, в т.ч		
Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от промени в демографските предположения	44	22
Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения	39	36
Преоценки - актюерски (печалби)/загуби от действителен опит	(158)	(160)
Извършени плащания през периода	(313)	(44)
Задължения за изплащане на дефинирани доходи към 31 декември	811	956
в т.ч. краткосрочна част (до 1 год.)	274	277

Ръководството на Дружеството е направило тези предположения с помощта на независими актюери. Дисконтовите фактори се определени като са основани на доходността на емисиите на дългосрочните ДКЦ с 10 годишен матуритет. Другите допускания са определени на базата на актуални актюерски предположения и миналия опит на ръководството.

Тези допускания са използвани при определянето на размера на задълженията за изплащане на дефинирани доходи за отчетните периоди и се считат за възможно най –добрата преценка на ръководството.

Общата сума на разходите по планове с дефинирани доходи на Дружеството, призната в печалбата или загубата, може да бъде представена, както следва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Разходи за текущ трудов стаж	(54)	(67)
Разходи за лихви	(38)	(24)
Общо разходи, признати в печалбата или загубата	(92)	(91)

Разходите за текущ и минал трудов стаж са включени в „Разходи за персонала“. Нетните разходи за лихви са включени отчета за печалбата или загубата.

Компоненти на разходите по планове с дефинирани доходи, признати в други компоненти на всеобхватния доход са:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Актюерски (печалби)/загуби от промени във финансовите предположения	39	36

Актюерски (печалби)/загуби от промени в демографските предположения	43	22
Актюерски (печалби)/загуби от действителен опит-	(158)	(160)
Общо разходи, признати в друг всеобхватен доход	(76)	(102)

При определяне на настоящата стойност на пенсионните задължения към 31.12.2024 г. са направени следните актюерски предположения:

- о за определяне на дисконтовия фактор е използвана норма на база годишен лихвен процент в размер на 4 % (2023 г.: 3 %). Направеното предположение се базира на данните за доходността на дългосрочните ДЦК с 10 годишен матуритет;
- о предположението за бъдещото ниво на работните заплати се базира на предоставената информация от ръководството на Дружеството и е в размер на 2 % годишен ръст спрямо предходния отчетен период (2023 г.: 2 %)
- о смъртност – по таблицата за смъртност на НСИ за общата смъртност на населението на България за периода 2021 г. – 2023 г. (2023 г.: 2010 г. – 2022 г.);
- о темп на текучество – между 3 и 25 % в зависимост от пет обособени възрастови групи (2023 г.: между 2 и 25 %).

Този план с дефинирани доходи създава експозиция на Дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на Дружеството ги определя по следния начин:

- о за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, Дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс.
- о за лихвения – всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- о за риска, свързан с дълголетие – сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най – добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияла за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- о за риска, свързан с нарастването на работните заплати – сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най – добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

Анализът на чувствителността на основните актюерски предположения се основава на разумно възможните промени в тези предположения към края на отчетния период като се приема, че останалите остават непроменени.

Ефектите от изменението (увеличение или намаление) с 0,5 % на:

- ръста на заплатите
- дисконтовата норма
- текучество

върху сумата на отчетените разходи за текущ стаж и лихви за 2024 г. и респ. върху сегашната стойност на задължението за изплащане на дефинирани доходи при пенсиониране, са оценени както следва:

Ефекти върху размера на отчетените разходи (лихви и текущ стаж) от промяна на основните предположения:

	2024 година		2023 година	
	увеличение BGN '000	намаление BGN '000	увеличение BGN '000	намаление BGN '000
Изменение на ръста на заплатите	2	(2)	2	(2)
Изменение на дисконтовата норма	2	(2)	2	(2)
Изменение на текучеството	(2)	2	(2)	2

Ефекти върху размера на отчетеното задължение от промяна на основните предположения:

	2024 година		2023 година	
	увеличение BGN '000	намаление BGN '000	увеличение BGN '000	намаление BGN '000
Изменение на ръста на заплатите	19	(19)	21	(20)
Изменение на дисконтовата норма	(19)	19	(20)	21
Изменение на текуществото	(20)	20	(22)	23

Средно претеглената дюрация на задълженията за изплащане на дефинирани доходи на персонала е 6 години (31.12.2023 г.: 6,1 години).

Очакваните плащания на обезщетения при пенсиониране по плана с дефинирани доходи за следващите пет години е както следва:

Прогнозни плащания	Пенсиониране по възраст и стаж BGN '000	Пенсиониране по болест BGN '000	общо BGN '000
Плащания през 2025 г.	273	1	274
Плащания през 2026 г.	63	1	64
Плащания през 2027 г.	68	1	69
Плащания през 2028 г.	91	1	92
Плащания през 2029 г.	40	-	40
	535	4	539

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Изчисленията на сертифициран актюер зависят от някои предположения, които включват избор на дисконтов процент. Необходимо е да се направят съществени предположения при определяне на критериите за включване на облигациите в населението, от което се получава кривата на доходност. Най – съществени критериите при избора на облигации включват размера на емисията на корпоративните облигации, качеството на облигациите и идентифицирането на изключените от тях стойности. Тези предположения се считат за ключов източник на неопределеност на оценките, тъй като сравнително малки промени в използваните допускания могат да имат по – голям ефект върху финансовия отчет на Дружеството през следващата година.

Планът с дефинирани доходи създава експозиция на Дружеството към следните рискове: инвестиционен, лихвен, риск свързан с дълголетие и риск свързан с нарастването на работните заплати. Ръководството на Дружеството ги определя по следния начин:

- за инвестиционния – доколкото това е нефондиран план, Дружеството следва да наблюдава и текущо балансира предстоящите плащания по него с осигуряването на достатъчен паричен ресурс;
- за лихвения – всяко намаление на доходността на ДЦК с подобна срочност води до увеличение на задължението по плана;
- за риска, свързан с дълголетие – сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява, прилагайки най – добрата преценка и актуална информация за смъртността на участниците в плана. Увеличението на продължителността на живота би повлияло за евентуално увеличение на задължението. През последните години се наблюдава относителна устойчивост на този показател; и
- за риска, свързан с нарастването на работните заплати – сегашната стойност на задължението към персонала при пенсиониране се изчислява прилагайки най – добрата преценка за бъдещото нарастване на работните заплати на участниците в плана. Такова увеличение би довело до увеличение на задължението на плана.

23. ФИНАНСОВИ ПАСИВИ - ТЪРГОВСКИ И ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ. ПАСИВИ ПО ДОГОВОРИ С КЛИЕНТИ

Счетоводна политика

Финансови пасиви първоначално се оценяват по справедлива стойност. В последствие, финансовите пасиви се отчитат по амортизирана стойност (търговски и други задължения, заеми, задължения по лизингови договори, деривативните финансови инструменти, използвани за хеджиране или финансовите пасиви, държани за търговия при FVPL.

Дружеството отписва финансов пасив само когато задълженията на предприятието са изпълнени, отменени или изтичат.

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Текущи:		
Търговски задължения	2 065	1 492
Пасиви (задължения) по договори с клиенти	7 738	329
Други задължения	53	38
Текущи търговски и други задължения	9 856	1 859

Търговските задължения и начисления включват основно суми, дължими за покупки и текущи разходи. Средният кредитен период, приет за търговски покупки, е 30 дни. За повечето доставчици не се начислява лихва върху търговските задължения. Дружеството има политики за управление на финансовия риск, за да гарантира, че всички задължения се изплащат в рамките на предварително договорени кредитни условия. Задълженията към доставчици са текущи, безлихвени и са за получени аванси и извършени услуги.

Получените аванси от клиенти към 31 декември са текущи и са за покупка на готова продукция. От тях в лева няма (31.12.2023 г.: 7 763 хил. лв.), в евро са 11 119 хил. лв. (31.12.2023 г.: 309 хил. лв.), в щатски долари – 100 хил. лв. (31.12.2023 г.: няма).

Ръководството счита, че нетната балансова стойност на текущите търговски и други задължения е приблизително равна (разумна приблизителна оценка) на тяхната справедлива стойност.

През текущия отчетен период няма признати приходи, които да са свързани със задължения за изпълнение, които са били изпълнени през предходната година.

Гаранции за качествено (добро) изпълнение и наемни депозити

Съгласно сключени рамкови договори с основни доставчици за Група “Терем“, Дружеството (компания – майка) съхранява определени суми като гаранция за качествено (добро) изпълнение на договорните ангажименти от страна на доставчиците. Задържаните суми се определят като процент от общия/прогнозен обем на поръчката. Те са безлихвени и са платими в 30 дни след приключване на договора, а за договори за строителни работи – в срок до 3 месеца от приемане на изпълненото СМР. При първоначално признаване, задържаните суми се оценяват по настоящата стойност на свързаните бъдещи парични потоци. Към 31.12.2024 г. дружеството няма задължението по гаранциите за добро изпълнение и дългосрочни задължения по задържани суми за качествено изпълнение на договори.

Съгласно сключените договори за оперативен лизинг, Дружеството (като лизингодател) съхранява определени суми – предоставен депозит (2 едномесечни наема) като гаранция за покриване на евентуални задължения на наемателя. Депозитите са представени като други краткосрочни (14 хил.лв.) пасиви, като са съобразени спрямо продължителността на договорите.

Счетоводна политика

Договорни задължения

Приходите се признават на база принципа на начисленията в съответствие със съдържанието на съответния договор. При получаване на пари (аванси) за услуги, които все още не са предоставени, този доход се отлага до пълното им извършване. Този доход се признава като пасив в баланса, за да отрази бъдещите задължения на Дружеството.

Салдата по договори с клиенти са както следва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Пасиви по договори с клиенти – свързани лица извън група „Терем“	1 760	7 743
	1 760	7 743

Изменението на *пасивите по договори с клиенти, свързани лица* за периода 01.01-31.12.2024 г. е както следва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
<i>Салдо на 1 януари</i> (пояснителна бележка № 25)	(7 743)	(741)
Отчетени приходи, които са били признати като пасив по договор	5 983	741
Получени плащания от клиенти	-	(7 743)
<i>Салдо на 31 декември</i>	(1 760)	(7 743)

Пасивите по договори с клиенти свързани лица към 31.12.2024 г. са основно към Министерство на отбраната и ВМС, в лева, и включват получени авансови плащания за доставка на услуги: за 2024 г. – няма (31.12.2023 г.: - 7 743 хил. лв.).

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Пасиви по договори с клиенти, различни от свързани лица	7 738	329
	7 738	329

Изменението на *пасивите по договори с клиенти, различни от свързани лица* за периода 01.01 – 31.12.2024 г. е както следва:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
<i>Салдо на 1 януари</i>	(329)	(425)
Отчетени приходи, които са били признати като пасив по договор	3 810	405
Получени плащания от клиенти	(11 219)	(309)
<i>Салдо на 31 декември</i>	(7 738)	(329)

24. ДАНЪЧНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Счетоводна политика

Текущите данъчни активи и/или пасиви представляват тези задължения към или вземания от данъчните институции, отнасящи се за текущи или предходни отчетни периоди, които не са платени към датата на финансовия отчет.

Провизия се признава за онези обекти, за които определянето на данъка е несигурно, но се счита за вероятно да има бъдещ изходящ паричен поток към данъчен орган. Провизиите се оценяват по най-добрата приблизителна оценка на сумата, която се очаква да стане платима. Оценката се основава на преценката на ръководството, подкрепена от предишен опит по отношение на такива дейности и в някои случаи въз основа на специализиран независим данъчен съвет/консултация.

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Данък върху добавената стойност	333	1 392
Данък върху доходите на физическите лица	114	65
Данъци върху разходите	18	11
Други данъци	-	-
	465	1 468

25. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързаните лица на Дружеството включват неговия собственик, дъщерни и асоциирани предприятия, ключовия управленски персонал и други свързани лица, описани по – долу.

25.1. Сделки със собственика – „Терем - Холдинг“ ЕАД

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
• продажба на продукция	1	120
• други (ОМП)	141	189

25.2. Сделки с други свързани лица под общ контрол

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
<i>Продажба на готова продукция и услуги</i>		
• Министерство на отбраната	5 782	9 532
• Командване на Военноморските сили	254	382

25.3. Сделки с ключов управленски персонал

Ключовият управленски персонал на Дружеството включва управителя и контролора на Дружеството. Възнагражденията на ключовия управленски персонал включват следните разходи:

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
Краткосрочни възнаграждения:		
• Заплати, включително бонуси и социални плащания	(190)	(165)
• Разходи за социални осигуровки	(17)	(15)
Общо възнаграждения	(207)	(180)

26. РАЗЧЕТИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА В КРАЯ НА ГОДИНАТА

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
Текущи вземания от свързани лица от група „Терем“:		
• „Терем – Холдинг“ ЕАД	-	3
Общо	-	3
Текущи вземания от други свързани предприятия:		
• Министерство на отбраната	1 312	1 602
• Командване на военноморските сили	-	278
• Други	1	1
Общо	1 313	1 881
Общо вземания от свързани лица	1 313	1 884
Текущи задължения към други свързани предприятия:		
• Министерство на отбраната	1 760	7 523
• Военноморските сили	-	220
Общо	1 760	7 743

Министерство на отбраната, се определя по – скоро като свързано предприятие, поради това че същото упражнява правата на държавата като собственик на Терем –Холдинг ЕАД.

Задълженията към ключов управленски персонал са включени в отчета за финансовото състояние на ред „Задължения към персонала и осигурителни институции” и са в размер на 10 хил. лв. (2023 г.: 6 хил. лв.)

27. БЕЛЕЖКИ КЪМ ОТЧЕТА ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ И БЕЗНАЛИЧНИ СДЕЛКИ

Счетоводна политика

Паричните средства и техните еквиваленти включват парите (по разплащателни, депозитни сметки и каса) и краткосрочни банкови депозити с първоначален матуритет три месеца или по-малко.

За целите на изготвянето на Отчета за паричните потоци:

- паричните постъпления от клиенти и паричните плащания към доставчици са представени брутно, с включен ДДС (20%);
- получените лихви за предоставени заемни средства се включват като постъпления от финансова дейност;
- получените лихви от депозити в банки се включват в състава на паричните потоци от инвестиционна дейност;
- получените лихви по разплащателни сметки са представени в оперативната дейност;
- платеният ДДС по покупки на дълготрайни активи от чуждестранни доставчици се посочва на ред “платени данъци”, а при доставка на дълготрайни активи от страната се посочва на ред “плащания към доставчици” към паричните потоци от оперативна дейност, доколкото той участва и се възстановява заедно и в оперативните потоци на дружеството за съответния период (месец).

Нетни
транзакции
по видове
парични
потоци

	2024	2023
	BGN '000	BGN '000
Пари и парични еквиваленти на 1 януари	9 979	2 827
Нетен паричен поток от оперативна дейност	(4 074)	7 834
Нетен паричен поток от инвестиционна дейност	(527)	(76)
Нетен паричен поток от финансова дейност	(406)	(600)
Нетно изменение: увеличение / (намаление) на пари и парични еквиваленти	(5 007)	7 158
Ефекти от преоценки на пари и парични еквиваленти във валута	(4)	(6)
Пари и парични еквиваленти на 31 декември	4 968	9 979

Балансовата стойност на тези активи е приблизително равна на тяхната справедлива стойност. Парите и паричните еквиваленти в края на отчетния период, както е показано по – горе, отчитат изменението и транзакциите по отделните видове парични потоци (оперативна, инвестиционна и финансова дейности), както и политиката по управление на оборотния капитал на Дружеството.

За извършената инвестиционна дейност Дружеството не е използвало външно заемно финансиране.

Безналични
транзакции

През представения отчетен период Дружеството е осъществило следните сделки, при които не са използвани пари или парични еквиваленти и които не са отразени в отчета за паричните потоци:

- през 2024 г. Дружеството е уредило задължения чрез прихващане на насрещни вземания в размер на 116 хил. лв. (2023 г.: 115 хил. лв.).

28. УСЛОВНИ АКТИВИ И УСЛОВНИ ПАСИВИ

През годината няма предявени гаранционни и правни иски към Дружеството.

Във връзка с изпълнението на част от своите договори, Дружеството е гарантирало доброто им изпълнение, чрез застрахователни полици.

Дружеството е гарантирало доброто изпълнение по текущи договори за обществена поръчка, както и получени аванси по същите договори със собствени средства или чрез издадени застраховки.

Дружеството е страна по съдебни дела. В полза на Дружеството са присъдени вземания, за които са образувани изпълнителни дела.

По-важните съдебни дела със съществен интерес, по които Дружеството е страна:

1. „ЕМАКС“ ООД - спор по чл. 34 от ЗЗД във връзка с чл. 61, ал. 3 от ЗЗД

1.1. Търг. дело №354/2021 г. по описа на Окръжен съд – Варна

Образувано от „ЕМАКС“ ООД срещу „ТЕРЕМ – КРЗ Флотски арсенал – Варна“ ЕООД

Цена на иска: 52 118,20 лева

Приключило с решение № 25/19.01.2023 г. по описа на ВОС

1.2. Търг. дело № 296/2023 г. по описа на Апелативен съд - Варна

Образувано по жалба на „ТЕРЕМ – КРЗ Флотски арсенал – Варна“ ЕООД

Приключило с решение № 300 от 01.11.2023 г. на Апелативен съд - Варна, с което е потвърдено решение на № 25/19.01.2023 г. по описа на ВОС;

Етап на делото: от страна на „ТЕРЕМ – КРЗ Флотски арсенал – Варна“ ЕООД е депозирана Касационна жалба срещу решение № 300 от 01.11.2023 г. на Апелативен съд - Варна.

2. „ТРАНСПОРТНО СТРОИТЕЛСТВО И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ“ ЕАД - търговски спор

2.1. Търг. дело 2332/2022 г. по описа на Софийски градски съд

Образувано от „ТЕРЕМ – КРЗ Флотски арсенал – Варна“ ЕООД срещу „Транспортно строителство и възстановяване“ ЕАД. Предявен е и насрещен иск.

Първоначално образувано като т.д. 168/2022 по описа на Софийски окръжен съд.

Прекратено и изпратено по подсъдност на Софийски градски съд.

Цена на иска: 309 755,84 лева

Етап на делото: Насрочено за решаване.

2.2. Ч.г.д. № 567/2022 г. по описа на Окръжен съд - Варна - обезпечаване на бъдещ иск

Молител: „ТЕРЕМ – КРЗ Флотски арсенал – Варна“ ЕООД

Ответник: „Транспортно строителство и възстановяване“ ЕАД

Определение № 1297/2022 г. за допускане на обезпечение в полза на молителя.

3. КОРАБЕН И ИНДУСТРИАЛЕН СЕРВИЗ ООД - търговски спор

3.1. Търг. дело 40/2024 г. по описа на Окръжен съд - Варна

Ищец: „ТЕРЕМ – КРЗ Флотски арсенал – Варна“ ЕООД

Ответник: „КОРАБЕН И ИНДУСТРИАЛЕН СЕРВИЗ“ ООД.

Цена на иска: 175 487,76 лева

Етап на делото: Излязло е решение № 401 от 08.10.2024 г. на Окръжен съд Варна чрез което „КОРАБЕН И ИНДУСТРИАЛЕН СЕРВИЗ ВАРНА“ ООД е осъдено да заплати сумата в размер на сумата 135 029,11 лева – главници, от които 108 926,76 лева – вземания за наемни вноски по договори за наем (договор № ТДМ-10-2668/21.12.2018 г.; договор № ТДМ-10- 106/04.06.2019г.) за периода от 05.07.2021 г. до 07.07.2023 г.; 756,29 лева – консумативни разходи в наетите обекти по договорите за наем; и 25 346,06 лева – предоставени допълнителни услуги по договор за наем № ТДМ-10-2668/21.12.2018 г.; сумата 21 027,74 лева неустойка за забава в размер на законната лихва върху неплатените главници по договор № ТДМ-10-2668/21.12.2018 г. и договор № ТДМ-10-106/04.06.2019 г. за периода от датата на издаване на съответната фактура до датата на исковата молба – 24.01.2024 г.; сумата 5 027,98 лева неустойка за забава в размер на законната лихва върху платените главници по договор № ТДМ-10-2668/21.12.2018 г. и договор № ТДМ-10-106/04.06.2019 г. за периода от датата на падежа до датата на плащането и сумата 12 890,10 лева неустойка за прекратяване на договор № ТДМ-10-2668/21.12.2018 г., ведно със законната

лихва върху главниците и върху неустойката за прекратяване на договор, считано от датата на влизане в законна сила на съдебния акт до окончателното изплащане на присъдените суми, като ОТХВЪРЛЯ иска за неустойка за забава в размер на законната лихва върху платени главници по договор № ТДМ-10-2668/21.12.2018 г. и договор № ТДМ-10-106/04.06.2019 г. за разликата над сумата от 5 027,98 лева до предявения размер от 6 541,12 лева, както и за законна лихва върху присъдените неустойки за забава, считано от датата на влизане в законна сила на съдебния акт до окончателното изплащане на присъдените суми.

3.2. Образувано е изп. дело 747/2024 г. при ЧСИ ЗАХАРИ ЗЛАТКОВ ДИМИТРОВ, рег.№808

Взискател: „ТЕРЕМ – КРЗ Флотски арсенал – Варна“ ЕООД

Длъжник: „Корабен и индустриален сервиз“ ООД

Цена на вземането: **175 487,76 лева**

Етап на делото: наложени са запори на банкови сметки на длъжника.

4. „СИМУРГ БГ“ ООД - Заповедно производство за издаване на заповед за незабавно изпълнение и изпълнителен лист

4.1. Ч.г.д. №6010/2024 г. по описа на Районен съд - Варна

Кредитор: „ТЕРЕМ-КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ - ВАРНА“ ЕООД

Длъжник: „СИМУРГ БГ“ ООД

Цена на иска: 24 983,00 лева

Етап на делото: делото е прекратено и пренасочено на Районен съд - Бургас.

4.2. Ч.г.д. №4425/2024 г. по описа на Районен съд - Бургас

Кредитор: „ТЕРЕМ-КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ - ВАРНА“ ЕООД

Длъжник: „СИМУРГ БГ“ ООД

Цена на иска: 24 983,00 лева

Етап на делото: Издадена е заповед за незабавно изпълнение и Изпълнителен лист №1830/15.07.2024 г., издаден по Частно гр. дело № 20242120104425/2024 г. по описа на Районен съд – Бургас, IX Граждански състав

4.3. Изп. дело №1394/2024 г. по описа на ЧСИ ТАНЯ МАДЖАРОВА – рег. №803, район на действие: Бургас

Взискател: „ТЕРЕМ-КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ - ВАРНА“ ЕООД

Длъжник: „СИМУРГ БГ“ ООД

Етап на делото: на основание чл. 427, ал.2 от ГПК делото е препратено на съдебен изпълнител по район на местонахождение на кораба собственост на Длъжника -

ЧСИ - Захари Златков Димитров, рег.№808, район на действие: Варна, Адрес: ул. Мусала №2, ет.1, ап. 1, Варна, общ. Варна, обл. Варна, който да извърши опис и продан на кораба, намиращ се в неговия район

4.4. Изп. дело № 624/2024 г. по описа на ЧСИ - Захари Златков Димитров, рег. №808

Взискател: „ТЕРЕМ-КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ - ВАРНА“ ЕООД

Длъжник: „СИМУРГ БГ“ ООД

Етап на делото: вземането е събрано, делото е прекратено.

5. БОЯН ЗЛАТИНОВ - трудов спор - гражданско дело № 3964/2024 г. по описа на Районен съд - Варна

Предявени са кумулативно съединени иски с Правно осн.: - чл. 344, ал.1 КТ за признаване на уволнението за незаконосъобразно; - чл.344, ал.1 и ал.2 КТ за възстановяване на служителя на предишната работа; - чл. 344, ал.1 и ал.2 КТ за заплащане на обезщетение на осн. чл.225, ал.1 КТ; чл.55, ал.1 пр.3 ЗЗД за връщане на отпаднало осн. обещание по чл.221, ал.2 КТ.

Ищец: Боян Димитров Златинов

Ответник: „ТЕРЕМ - КЗР ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ - ВАРНА“ ЕООД

Етап на делото: постановено е решение в полза на „ТЕРЕМ – КРЗ ФЛОТСКИ АРСЕНАЛ – ВАРНА“ ЕООД, като исковете на ищеца са отхвърлени като неоснователни. Тече срок за обжалване.

Ръководството на Дружеството счита, че не съществуват рискове, които биха наложили признаване на разходи и задължения във финансовия отчет към 31 декември 2024 година.

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Ръководството е извършило преценка на наличната информация за водените от и срещу Дружеството съдебни дела, както и е направило оценка/преценка за вероятния изход и евентуални задължения, които биха възникнали за изпълнение при осъдителни решения. В светлината на установените проблеми, от ръководството се изисква да прецени дали е целесъобразно да се признае провизия или дали е по – подходящо да се отложи признаването ѝ до приключване на съдебното производство и евентуално коригиране на отчета.

Провизията се базира на най – добрата оценка дадена от юрисконсултите на Дружеството, която може да се различава от действителната стойност на вероятното задължение.

Дружеството не е ответник по съществени съдебни дела към датата на издаване на настоящия финансов отчет. По откритите заведени съдебни дела срещу Дружеството ръководството е преценило, съвместно с юрисконсултите му, че на настоящия етап вероятността и рисковете за негативен изход от тях е все още под 50 %, поради което не са признати провизии за задължения по дела в отчета за финансовото състояние към 31 декември 2024 г., различни от досега признатите (към 01.01.2024 г.).

Ангажирани по оперативен лизинг – Дружеството като лизингодател

Дружеството е сключило договори за оперативен лизинг на недвижими имоти – складови площи с първоначален срок до три години. Те съдържат различни опции за прекратяване, както и клауза за подновяване на наемния срок. Вземанията на Дружеството са обезпечени с депозити, предоставени от наемателите, в размер на дължими лизингови вноски за един или два месеца (един/два брутни месечни наема), представени като други задължения в размер на 13 хил. лв. Лизингополучателят няма опция за покупка на имота след изтичане на срока за наем.

29. КАТЕГОРИИ ФИНАНСОВИ АКТИВИ И ПАСИВИ

Счетоводна политика

Финансовите активи първоначално се оценяват по справедлива стойност.

Дружеството отписва финансов актив само когато договорните права върху паричните потоци от актива изтичат или Дружеството прехвърля финансовия актив на друго предприятие и по същество всички рискове и ползи от притежаването на този актив са прехвърлени.

*Финансови
активи по
амортизирана
стойност*

Дружеството класифицира своите финансови активи по амортизирана стойност само ако са изпълнени и двата от следните критерии:

- активът се държи в рамките на бизнес – модел, чиято цел е да събира договорните парични потоци, и
- договорните условия пораждат парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихва.

*Финансови
активи по
справедлива
стойност*

Финансовите активи по справедлива стойност чрез друг всеобхватен доход (FVOCI) включват:

- Капиталови ценни книжа, които не се държат за търговия и за които е избрано неотменимо при първоначалното им признаване да бъдат включени в тази категория (те могат да бъдат стратегически инвестиции и други);
- Дългови ценни книжа, при които договорните парични потоци са единствено главница и лихва, а целта на бизнес модела на Дружеството се постига както чрез събиране на договорни парични потоци, така и чрез продажба на финансови активи;

- Капиталови инвестиции по справедлива стойност.

Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата (FVPL) включват:

- дългови инвестиции, които не отговарят на изискванията за измерване нито по амортизирана стойност, нито по FVOCI;
- капиталови инвестиции, които се държат за търговия, и
- капиталови инвестиции, за които предприятието не е избрало да признава печалби и загуби от справедлива стойност чрез OCI (друг всеобхватен доход за периода).

Преценки на ръководството

Балансовите стойности и справедливите стойности на финансовите активи и финансови пасиви, включително техните нива в йерархията на справедливата стойност са представени в таблицата по – долу:

	Финансови активи	Пояснение	2024	2023
			BGN '000	BGN '000
Йерархични нива	Финансови активи, отчитани по амортизируема стойност		12 803	16 240
	Търговски и други вземания (без аванси)	18	6 523	4 377
	Вземания от свързани лица (без аванси)	19	1 312	1 884
	Пари и парични еквиваленти	20	4 968	9 979
			12 803	16 240
	Финансови пасиви	Пояснение	2024	2023
			BGN '000	BGN '000
Критични счетоводни и преценки	Финансови пасиви, отчитани по амортизируема стойност		2 118	1 930
	Търговски и други задължения (без аванси)	23	2 118	1 530
	Задължения към свързани лица (без аванси)	24	-	400
			2 118	1 930

В таблицата не е включена информацията за справедливата стойност на финансовите активи и финансовите пасиви, които не са оценени по справедлива стойност – за тях може да се приеме, че балансовата им стойност е разумно приближение на тяхната справедлива стойност.

Търговските и други вземания, както и търговските и други задължения, класифицирани като държани за продажба, не са включени в горната таблица (виж пояснителни бележки № 18 и № 23).

30. РИСКОВЕ, СВЪРЗАНИ С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

30.1. Цели и политика на ръководството по отношение управление на риска

Счетоводна политика

Дружеството е изложено на различни видове рискове по отношение на финансовите си инструменти. Най – значимите финансови рискове са: пазарен риск (включващ валутен риск, риск от промяна на справедливата стойност и ценови риск), кредитен риск, ликвиден риск и риск на лихвено – обвързани парични потоци.

Общото управление на риска е фокусирано върху трудностите при прогнозиране на пазарите и минимизиране на потенциалните отрицателни ефекти, които могат да се отразят върху финансовите резултати и състояние на дружеството.

Текущото управление на риска в Дружеството се осъществява от органите на управление. Спазването на политиките и лимитите за експозицията се преглеждат постоянно. Приоритет при управлението на риска е да се осигури финансовата стабилност на предприятието.

Дружеството не сключва или търгува с финансови инструменти, включително деривативни финансови инструменти, за спекулативни цели. Ръководството периодично следи рисковете и прилаганите политики за смекчаване на рисковите експозиции.

Основните рискове, на които е изложено Дружеството, произтичащи от финансовите инструменти са пазарен риск (включително валутен риск, лихвен риск и ценови риск), кредитен риск и ликвиден риск.

**30.1.1. Пазарен
риск**

Вследствие на използването на финансови инструменти Дружеството е изложено на пазарен риск и по – конкретно на риск от промени във валутния курс, лихвен риск, както и риск от промяната на конкретни цени, което се дължи на оперативната и инвестиционната дейност на предприятието.

Дружеството е изложено на пазарен риск, произтичащ от промените в пазарните цени на недвижимите имоти.

Няма промяна в експозицията на Дружеството към пазарни рискове или по начина, по който тези рискове се управляват и измерват.

**30.1.2.
Валутен риск**

Голяма част от сделките на дружеството се осъществяват в български лева. Ограничен брой транзакции, деноминирани главно в щатски долари, излагат дружеството на валутен риск. Предприятието притежава разплащателни сметки в евро и щатски долари. Преобладаващата част от сделките в евро (деноминирани в български лева, поради фиксирания валутен курс към еврото), редуцират потенциалната волатилност на разчетите и съответно на валутния риск за Дружеството.

Валутният структурен анализ обобщава информацията за експозицията на дружеството към валутния риск, както следва:

Валутен структурен анализ	бележка №	в EUR	в USD	в друга чужд. валута	в BGN	Общо
31 декември 2024 г.		BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Активи в оригинална валута						
Вземания от свързани предприятия	19				1 313	1 313
Търговски и други вземания	18	5 442			2 174	7 616
Парични средства и парични еквиваленти	20	1 229			3 739	4 968
Общо активи в оригинална валута		6 671			7 852	13 915
Пасиви в оригинална валута						
Задължения към свързани предприятия	26				1 760	1 760
Търговски и други задължения	23	7 761			2 095	9 856
Общо пасиви в оригинална валута		7 761			3 855	11 616
Валутен структурен анализ	бележка №	в EUR	в USD	в друга чужд. валута	в BGN	Общо

31 декември 2023 г.		BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Активи в оригинална валута						
Вземания от свързани предприятия	19				1 884	1 884
Търговски и други вземания	18	3 156			1 346	4 502
Парични средства и парични еквиваленти	20	665	183		9 131	9 979
Общо активи в оригинална валута		3 821	183		12 361	16 365
Пасиви в оригинална валута						
Задължения към свързани предприятия	26				8 143	8 143
Търговски и други задължения	23	309			1 550	1 859
Общо пасиви в оригинална валута		309			9 693	10 002

Анализ на валутната чувствителност

Дружеството е основно с експозиция към лева. Ефектът от увеличение/намаление на текущите обменни курсове на лева спрямо щатския долар (тъй като курса на лева към еврото е фиксиран) на база структурата на валутните активи и пасиви към края на отчетния период и при положение, че другите променливи, са постоянни, няма да окаже съществено влияние върху финансовия резултат след облагане с данъци и върху собствения капитал на Дружеството.

30.1.3.

Лихвен риск

Политиката на Дружеството е насочена към минимизиране на лихвения риск при дългосрочното финансиране. Отпуснатите заеми от компанията – майка към дъщерните Дружества са с фиксирани лихвени проценти.

Таблиците по – долу обобщават експозицията на Дружеството към лихвения риск:

31 декември 2024 г.		бележка №	безлих- вени	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	Общо
			BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи						
Дългоср. вземания от свързани предприятия	22, 31					
Вземания от свързани предприятия	19		1 313			1 313
Търговски и други вземания	18		7 616			7 616
Парични средства и парични еквиваленти	20		4 968			4 968
Общо финансови активи			13 897			13 897
Финансови пасиви						
Задължения към свързани предприятия	26		1 760			1 760
Търговски и други задължения	23		9 856			9 856
Общо финансови пасиви			11 616			11 616

31 декември 2023 г.		бележка №	безлих- вени	с плаващ лихвен %	с фиксиран лихвен %	Общо
---------------------	--	--------------	-----------------	----------------------	---------------------------	------

		BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи					
Дългоср. вземания от свързани предприятия	22, 31				
Вземания от свързани предприятия	19	1 884		1 884	
Търговски и други вземания	18	4 502		4 502	
Парични средства и парични еквиваленти	20	9 979		9 979	
Общо финансови активи		16 365		16 365	
Финансови пасиви					
Задължения към свързани предприятия	26	8 143		8 143	
Търговски и други задължения	23	1 859		1 859	
Общо финансови пасиви		10 002		10 002	

30.1.4.
Ценови риск

Рискът за цените на продукцията/услугите/стоките на Дружеството произтича предимно от средносрочни колебанията на цените на специализирания пазар на ремонтни услуги. В тази връзка, ръководството провежда политика по гарантиране на най – рентабилни стратегии за защита от ценови риск, съобразен с тенденциите на пазара на специализирани ремонтни услуги. Базовите корекции се правят към първоначалните балансови стойности на материалните запаси, както и са съобразени с очакванията за повишаване цената на труда.

За минимизиране влиянието от промените в цените на материалните запаси, Дружеството прилага фирмена стратегия, целяща оптимизиране на производствените разходи, валидиране на алтернативни доставчици предлагащи изгодни търговски условия, разширяване на номенклатурата и прилагане на гъвкава маркетингова и ценова политика. Ценовата политика е функция от три основни фактора – структура на разходите, цени на конкуренти и покупателна възможност на клиентите.

30.2. Анализ на кредитния риск

Счетоводна политика

Кредитен е рискът, при който клиентите на Дружеството няма да бъдат в състояние да изплатят изцяло и в обичайно предвидените срокове дължимите от тях суми.

Кредитният риск на Дружеството възниква както от основната му дейност чрез търговските вземания, така и от неговата финансова дейност, поети ангажменти по гаранции и депозити в банки.

30.2.1. Търговски и лизингови вземания

Дружеството следи за неизпълнението на задълженията на свои клиенти и други контрагенти, установени индивидуално или на групи, и използва тази информация за контрол на кредитния риск. За да се сведе до минимум кредитният риск, Дружеството използва публично достъпна финансова информация и собствени търговски данни, за да оцени своите основни клиенти. В допълнение на горното, Дружеството прави преглед на възстановимата стойност на всеки търговски дълг и дългова инвестиция на индивидуална база в края на отчетния период, за да се гарантир адекватна оценка за намаляване на загубата от несъбираеми суми.

Дружеството използва матрици за провизиране на очакваните кредитни загуби на търговските вземания и активите по договори с клиенти (виж пояснителна бележка №18).

За да обезпечи вземанията си по договорите за оперативен лизинг, Дружеството изисква от наемателите си да предоставят депозит. В допълнение, вземанията по

оперативен лизинг се обект на постоянен преглед, в резултат на което експозицията на дружеството за несъбираеми вземания е сведена до минимум.

Във връзка с оповестеното в пояснителни бележки № 18, 19 и 20, максималната кредитна експозиция на Дружеството, при условие, че неговите контрагенти не изпълнят своите задължения по повод на признатите от Дружеството финансови активи, възлиза на съответната им стойност по отчета за финансовото състояние към 31 декември 2023 г.:

	2024 BGN '000	2023 BGN '000
Финансови активи:		
Търговски и други вземания (без аванси)	6 523	4 377
Търговски вземания от свързани лица (без аванси)	1 312	1 884
Пари и парични еквиваленти	4 968	9 979
Балансова стойност	12 803	16 240

Ръководството на Дружеството счита, че всички гореспоменати финансови активи, които не са били обезценявани или са с настъпил падеж през представените отчетни периоди, са финансови активи с висока кредитна оценка, поради което за тях към 31 декември 2024 г. не е оценена провизия за кредитна загуба в съответствие с МСФО 9.

По отношение на търговските и други вземания Дружеството не е изложено на значителна кредитна загуба към нито един отделен контрагент или към група от контрагенти, които имат сходни характеристики. На базата на исторически показатели, ръководството счита, че кредитната оценка на търговските вземания (без предоставените аванси), а също и на вземанията от свързани лица, които не са с изтекъл падеж, е добра.

Дружеството притежава обезпечения (банкови гаранции) за покриване на кредитните си рискове, свързани с направени авансови плащания към подизпълнители на значителна стойност.

30.2.2. Съдебни и присъдени вземания

При преценката на събираемостта на съдебните и присъдените вземания ръководството прави индивидуален анализ на цялата експозиция от всеки контрагент (тип контрагент) с оглед установяване на реалната възможност за събирането им. При установяване на висока несигурност относно събираемостта на дадено вземане (група вземания) се прави преценка каква част от него (тях) е обезпечена или е с гарантирана събираемост. Вземанията или частта от тях, за които ръководството преценява, че съществува много висока несигурност за събирането им и не са обезпечени, се обезценяват на 100 %.

30.2.3. Парични средства

За да управлява нивото на кредитния риск, Дружеството работи с утвърдени банкови институции. Ръководството следи текущо за промяната на рейтинга на съответната банка, за да оцени наличието на завишен кредитен риск, текущото управление на входящите и изходящи парични потоци и разпределението на наличностите по банкови сметки и банки.

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Високата степен на несигурност, в условията на икономическа криза при продължаващата война в Украйна, доведоха до преразглеждане на преценките и допусканията (за нуждите на оценките на кредитните загуби), както и на кредитните условия на взаимоотношенията с контрагентите. Тези предположения са източник на неопределеност на оценките и могат да повлияят (в не толкова съществена степен) върху финансовия отчет на Дружеството през следващата година.

30.3. Анализ на ликвидния риск

Счетоводна политика

Ликвидният риск представлява рискът Дружеството да не може да погаси своите задължения. Дружеството управлява ликвидния риск чрез непрекъснато наблюдение на прогнозните и действителните парични потоци, както и чрез съпоставяне на матуритетните профили на финансовите активи и пасиви. Дружеството държи пари в разплащателни и депозитни сметки, за да посреща ликвидните си нужди. Наличните парични средства и търговските вземания не надвишават необходимостта от изходящ паричен поток.

Дружеството е сключило лизингови договори с платежоспособни наематели и следи стриктно своевременното събиране на вземанията си.

30.3.1.
Ликвиден риск

Въз основа на детайлите на договорите за падежа на недеривативните финансови пасиви с договорени периоди на погасяване е изготвена таблица, която отразява информацията за недисконтираните парични потоци от финансови пасиви на базата на най – ранната дата, на която Дружеството следва да уреди задълженията. Таблицата включва също и паричните потоци за лихви и главници:

	Текущи		Нетекущи	
	до 6 месеца	между 6 и 12 месеца	от 1 до 5 години	над 5 години
31 декември 2024 г.	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
<i>Недеривативни финансови пасиви</i>				
Търговски и други задължения	2 993	6 863	-	-
Задължения към свързани лица	1 144	616	-	-
Общо	4 137	7 479	-	-
31 декември 2023 г.				
<i>Недеривативни финансови пасиви</i>				
Търговски и други задължения	1 859	-	-	-
Задължения към свързани лица	4 143	4 000	-	-
Общо	6 002	4 000	-	-

Дружеството управлява ликвидния риск чрез непрекъснато наблюдение на прогнозните и действителните парични потоци, както и чрез съпоставяне на матуритетните профили на финансовите активи и пасиви. Наличните парични средства и търговските вземания не надвишават необходимостта от изходящ паричен поток.

31. ОЦЕНЯВАНЕ ПО СПРАВЕДЛИВА СТОЙНОСТ

Счетоводна политика

Някои от активите и пасивите на Дружеството се оценяват и представят и/или само оповестяват по справедлива стойност за целите на финансовото отчитане. Такива са: а) *определени търговски и други вземания и задължения и други* б) на неповтаряща се (периодична) база – *нефинансови активи като имоти, машини и оборудване*.

31.1. Оценяване по справедлива стойност на финансови инструменти

Финансовите активи и пасиви, отчитани по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, са групирани в три нива, съобразно йерархията на справедливата стойност.

Нивата на йерархията на справедливата стойност от 1 до 3 се основават на степента, до която справедливата стойност се наблюдава:

- измервания на справедлива стойност от първо ниво са тези, получени от котиранни цени (некоригирани) на активни пазари за идентични активи или пасиви;
- оценките на справедлива стойност от второ ниво са тези, получени от входящи данни, различни от котираните цени, включени в Ниво 1, които са наблюдавани за

активи или пасиви, или директно (т.е. като цени), или индиректно (т.е. получени от цени); и

- оценки на справедливата стойност от трето ниво са тези, получени от техники за оценка, които включват входящи данни за актива или пасива, които не се основават на наблюдавани пазарни данни (ненаблюдаеми входове).

Даден финансов актив или пасив се класифицира на най-ниското ниво, с оглед на използваната за него значима входяща информация при определяне на справедливата му стойност.

Дружеството прилага основно справедлива стойност на Ниво 2 и Ниво 3.

За тези активи и пасиви, които се оценяват по справедлива стойност във финансовия отчет на повтаряема база, Дружеството прави преценка към датата на всеки индивидуален отчет дали е необходим трансфер в нивата на йерархия на справедливата стойност на даден актив или пасив в зависимост от разполагаемите и използваните към тази дата входящи данни.

31.2. Определяне на справедливата стойност на финансовите активи и пасиви

За финансовите активи и пасиви на Дружеството, класифицирани на ниво 2 и 3, се прави оценяване като се използват собствени експерти или експертизата на външни лицензирани оценители за определяне на справедливите стойности на отделните активи и пасиви. Дружеството прилага различни оценъчни техники, които биха били подходящи спрямо спецификата на съответните условия, и за които разполага с достатъчна база от входящи данни, като се стреми да използва в максимална степен наличната публично наблюдаема информация и респ. да минимизира използването на ненаблюдаема информация. Някои активи са представени с балансовите си стойности, като се счита, че тези стойности не се различават съществено от техните справедливи стойности:

31 декември 2024 г.	бележка №	Балансова ст-ст BGN '000	Ниво 1 BGN '000	Ниво 2 BGN '000	Ниво 3 BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи						
Дългоср. вземания от свързани предприятия	22, 31		-	-		
Вземания от свързани предприятия	19	1 313	-	-	1 313	1 313
Търговски и други вземания	18	7 616	-	-	7 616	7 616
Парични средства и парични еквиваленти	20	4 968	-	-	4 968	4 968
Общо финансови активи		13 897	-	-	13 897	13 897
Финансови пасиви						
Задължения към свързани предприятия	26	1 760			1 760	1 760
Търговски и други задължения	23	9 856	-	-	9 856	9 856
Общо финансови пасиви		11 616	-	-	11 616	11 616
31 декември 2023 г.	бележка №	Балансова ст-ст BGN '000	Ниво 1 BGN '000	Ниво 2 BGN '000	Ниво 3 BGN '000	Общо BGN '000
Финансови активи						
Дългоср. вземания от свързани предприятия	22, 31		-	-		
Вземания от свързани предприятия	19	1 884	-	-	1 884	1 884
Търговски и други вземания	18	4 502	-	-	4 502	4 502
Парични средства и парични еквиваленти	20	9 979	-	-	9 979	9 979
Общо финансови активи		16 365	-	-	16 365	16 365

Финансови пасиви				
Задължения към свързани предприятия	26			
Търговски и други задължения	23	8 143	8 143	8 143
Общо финансови пасиви		1 859	1 859	1 859

Критични счетоводни преценки и ключови източници на несигурност на оценките

Някои от активите и пасивите на Дружеството се оценяват по справедлива стойност за целите на финансовата отчетност. Ръководството е определило подходящите техники за оценка и входящи данни за измерване на справедливата стойност.

При оценката на справедливата стойност на актив или пасив, Дружеството използва пазарно наблюдавани данни до степента, в която е налична. Когато не са налични входящи данни от ниво 1, Дружеството ангажира квалифицирани оценители за извършване на оценката. Когато липсват приложими пазарни данни, ръководството използва своята най-добра оценка на предположенията, които биха направили пазарните участници. Тези оценки могат да се различават от действителните цени, които биха били определени при справедлива пазарна сделка между информирани и желаещи страни в края на отчетния период.

Данните по-долу представят нивата в йерархията на нефинансови активи (различни от инвестиционни имоти) към края на отчетния период - 31 декември 2024 г. и към края на сравнимия отчетен период - 31 декември 2023 г.:

	31 декември 2024 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
		BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
31.3. Оценяване по справедливата стойност на нефинансови активи и пасиви	Имоти, машини и съоръжения:				
	- земи	-	-	50	50
	- сгради	-	-	871	1 000
	31 декември 2023 г.	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
		BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
	Имоти, машини и съоръжения:				
	- земи	-	-	50	50
	- сгради	-	-	1 000	1 000

За нефинансовите активи от ниво 3 не е извършвана оценка по справедлива стойност. Представените стойности са балансовите стойности, след извършения прегледа по реда на МСС 36 и признатите обезценки.

32. УПРАВЛЕНИЕ НА КАПИТАЛА

Целите на Дружеството във връзка с управление на капитала са:

- да осигури способността на Дружеството да продължи да съществува като действащо предприятие; и
- да осигури адекватна рентабилност за едноличния собственик на капитала като определя цената на продуктите и услугите си, както и инвестиционната си програма в съответствие с нивото на различните видове риск.

Дружеството управлява структурата на капитала и прави необходимите поправки в съответствие с промените в икономическата обстановка и рисковите характеристики на съответните активи.

33. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Към настоящия момент е налице значителна несигурност по отношение на продължителност на военните операции, ограниченията наложени на Руската федерация, нивото

на инфлацията в страната, решенията които ще вземе правителството относно участието на България във военния конфликт.

Събитията, описани по – горе, представляват некоригиращи събития след отчетния период по смисъла на концепцията и правилата на MCC10/CC10 Събития, настъпили след края на отчетния период.

Ръководството е актуализирало своите прогнози с най – добрата си оценка за въздействието на тези рискове и е отразило това в преценката си за действащо предприятие и жизнеспособен бизнес.

Между датата на индивидуалния финансов отчет и датата на одобрението му за публикуване не са възникнали коригиращи събития или други значителни некоригиращи събития (с изключение на горепосоченото), които да влияят на информацията представена в този финансов отчет, и които да налагат допълнителни корекции и/или оповестявания за годината, приключваща на 31 декември 2023 година, освен изброените по – горе.

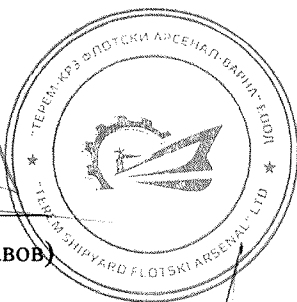
34. ОДОБРЕНИЕ НА ФИНАНСОВИЯ ОТЧЕТ

Финансовият отчет към 31 декември 2024 г. (включително и сравнителната информация) е подписан от ръководството на 22.05.2025 г. и се предоставя за одобрение на едноличния собственик на капитала.

Подписан на 22.05.2025 г. от:

Управител:

(инж. Данаил Славов)

Главен счетоводител (Съставител):

(Мария Атанасова)